

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографски)

на

XV-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

Втора редовна сесия.

XII заседание, неделя, 16 декемврий 1912 г.

(Открито отъ подпрѣдседателя г. А. Буровъ, въ 2 ч. 45 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: (Звъни) Моля секретаря г. И. С. Бобчевъ да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь И. С. Бобчевъ: (Прочита списъка. Отсѣдствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Несторъ Абаджиевъ, Никола Апостоловъ, Петъръ Бабаджановъ, д-ръ Мито Багаровъ, Иванъ Балтаджиевъ, Димитъръ х. Баневъ, Петъръ Вешковъ, Стоянъ Бурмовъ, Михаилъ Георгиевъ, Стоянъ Георгиевъ, Георги Губидѣльниковъ, Стефанъ Гѣбовъ, Добри Добревъ, Димитъръ Драгиевъ, Иванъ Еневъ, д-ръ Асѣнъ Златевъ, Пѣю Ивановъ, Георги Икономовъ, Димитъръ Икономовъ, Стефанъ Икономовъ, Михо Каравасилевъ, Иванъ Кацаровъ, Величко Кознички, Григоръ х. Константиновъ, д-ръ Тодоръ Кръстевъ, Герго Лаковъ, Тодоръ Лунгаловъ, Исмаилъ х. Махмудовъ, Руфи Махмудовъ, Никола Начевъ, Георги Недковъ, Добри Петковъ, Иванъ Пецовъ, Стефанъ Пипевъ, д-ръ Константинъ Помяновъ, Илия Стаматовъ, Ганчо Торомановъ, Иванъ Халачовъ, Боянъ Ханджиевъ, Борисъ Христовъ, Георги Христордовъ, Илия Цвѣтковъ и Христо Черешаровъ)

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Отсѣдствуватъ 43 народни прѣдставители. Събранието има законния съставъ за да засѣдава. Прочее, обявявамъ засѣданieto за открито.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ има да съобща на г. г. народнитѣ прѣдставители, че прѣдседателството е разрѣшило отпускъ на слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: на тутраканския Иванъ Еневъ — 2 дена; на ловчанския Михо Каравасилевъ — 2 дена; на никополския Георги Икономовъ — 2 дена; на провадийския Мехмедъ х. Хасановъ — 2 дена; на тутраканския Исмаилъ х. Махмудовъ — 2 дена; на луковитския Иванъ Балтаджиевъ — 2 дена; на варненския Илия Стаматовъ — 4 дена; на провадийския Цонко Харбовъ — 4 дена; на търновския

Димитъръ Драгиевъ — 1 день; на кутбунарския Руфи Махмудовъ — 2 дена и на разградския Боянъ Ханджиевъ — 3 дена.

Има да съобща още, че е постѣпило отъ търновския народенъ прѣдставитель г. Петъръ Пешевъ едно питане къмъ г. министра на желѣзницитѣ, пощитѣ и телеграфитѣ съ слѣдующето съдържание: (Чете)

„Моля г. министра на желѣзницитѣ да яви:

„1. Кои сѣ причинитѣ, по които досега не е доизкарана желѣзницата Плачковица—Борушница;

„2. Кога ще е възможно да се построи и тури въ експлоатация тая толкова необходима линия.“

Тѣй като г. министърътъ на желѣзницитѣ отсѣдствува, помъ доде ще се сезираме наново съ този въпросъ, било да се отговори веднага, било да се опрѣдѣли денътъ, когато той ще отговори.

Минаваме на дневния редъ. Първа точка отъ дневния редъ е второ четене законопроекта за бюджета на новоосвободенитѣ земи за 3½ мѣсеца, отъ 15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.

Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Но тѣй като г. министърътъ на желѣзницитѣ иде, азъ ще се върна къмъ въпросното питане. Има постѣпило едно питане отъ търновския народенъ прѣдставитель г. Петъръ Пешевъ до г. министра на желѣзницитѣ, пощитѣ и телеграфитѣ съ съдържание: (Прочита го пакъ)

Моля г. министра да каже, да-ли ще може сега да отговори.

Министъръ А. Франгя: Дайте да го вида. (Прѣдседателътъ му прѣдава питането) Мога и сега да отговоря.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата народниятъ прѣдставитель г. Петъръ Пешевъ да развие питането си.

П. Пешевъ: Няма нищо повече да прибавя, освѣтъчюва, което е въ питането. Завчера г. Константиновъ въ своето запитване спомена за това, а г. министърътъ, види се, забрави да отговори. Азъ мисля, че трѣбва да бъдемъ освѣтлени върху тоя въпросъ.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата г. министърътъ на желѣзницитѣ.

Министъръ А. Франгя: Г. г. народни прѣдставители! При всичкитѣ старания, положени не само отъ мене, но и отъ военнитѣ власти, не можахме досега да доизкараме тази линия. По-право, ние я доизкарахме, само имаме нещастieto, както въ всѣка балканска линия, да има срутвания: прѣди 15 дена имаме на едно мѣсто едно срутване отъ 25 хиляди куб. м. прѣстъ и на други седемъ мѣста по 500 куб. м. Линията остана да се довърши само на три километра и ако не бѣха тия срутвания, тя щѣше вече да дѣйствува. Азъ самичтъхъ минахъ отъ Търново въ Стара-Загора и обратно съ единъ трансбордманъ отъ 7 км. — тогава бѣше — сега оставатъ само три. Даже ако искате да знаете, ние прѣкарахме 5 хиляди войници отъ Търново за Стара-Загора. Ще рече, тя е свършена и още 20-на дена, като се изхвърлятъ прѣстъта и камънитѣ, които сж срусени, линията ще бѣде готова. Стараемъ се всички, защото, г-да, печелимъ около 450 км. пътъ, за да можемъ наскоро да станемъ господари и да си служимъ съ нея като стане демобилизацията. Тази е единствената причина за недовършване на линията, г. Пешевъ.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата г. Пешевъ.

П. Пешевъ: Доволенъ съмъ отъ отговора на г. министра.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата докладчикътъ г. Слави Славовъ по законопроекта за бюджета на новоосвободенитѣ земи.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за бюджета на новоосвободенитѣ земи за 3 $\frac{1}{2}$ мѣсеца, отъ 15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата старозагорскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Василь Димчевъ.

В. Димчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Ще направя по заглавието на този бюджетъ едно прѣдложение, което не се отнася до сжщността на бюджета, но има голѣма цѣлесобразностъ, относително врѣмето на неговото приложение. Казано е, че въ всички тѣзи бюджети, или въ този бюджетъ по всичкитѣ министерства се асигнуватъ срѣдства за разходи въ новоосвободенитѣ земи за отъ 15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.; значи срѣдствата сж за 3 $\frac{1}{2}$ мѣсеца, начина отъ 15 декемврий. Азъ ще моля да се съгласи почитаемото Народно събрание, па и г. г. министритѣ, датитѣ „15 декемврий 1912 г.“ и „31 мартъ 1913 г.“ да се измѣнятъ, като се постави на тѣхно мѣсто: „1 януарий 1913 г.“ „до 15 априлий с. г.“ Защото отъ 15 декемврий 1912 г. приложението на този бюджетъ става вече фактически невъзможно: 15 декемврий измина, днесъ е 16 и едва на 17 или 18 бюджетътъ ще прѣмине прѣзъ Народното събрание; подиръ това ще излѣзе височайши указъ за неговото утвърждение, ще се обнародва въ „Държавенъ вѣстникъ“ и ще стане законъ едва когато ще настѣлятъ коледнитѣ празници, а слѣдъ това иде

новата година; така че, фактически приложението на този бюджетъ отъ 15 декемврий е нѣщо почти невъзможно. Затуй азъ искамъ да помоля Народното събрание, щото бюджетътъ пакъ да си остане за сжщнитѣ суми, пакъ да си остане за единъ срокъ отъ 3 $\frac{1}{2}$ мѣсеца, но началото на неговото приложение да бѣде 1 януарий 1913 г. Прѣдлагамъ да бѣде бюджетътъ пакъ за 3 $\frac{1}{2}$ мѣсеца, съ цѣлъ да не правимъ ново прѣсмѣтане за намалението му съ половинъ мѣсецъ.

Азъ мисля, че ще бѣде цѣлесобразно и ще бѣде, ако щете, и справедливо, прилагането на този бюджетъ да почне отъ 1 януарий 1913 г. Както виждате, съ този бюджетъ ще се назначаватъ чиновници по всичкитѣ вѣдомства въ новоосвободенитѣ земи. По-неже сме при изтичането на годината и въ една или друга смисълъ въ навечерието на свършване на войната, ако щете, имаме интересъ да почакаме, ако е възможно до нова година да се освободятъ нѣкои отъ свиканитѣ призиви; така щото избирането на чиновничкия персоналъ, който ще бѣде окончателно установенъ за онѣзи мѣста, да стане отъ единъ крагъ хора, които отговарятъ повече на условията и ценза за заемане онѣзи мѣста. Това е второто съображение, по което мисля, че трѣбва да се измѣни законопроектътъ.

Въ заключение моля, датитѣ „15 декемврий 1912 г.“ и „31 мартъ 1913 г.“ да се измѣнятъ на „1 януарий 1913 г.“ и „15 априлий с. г.“; това ще се отнася за бюджетитѣ на всичкитѣ министерства.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Т. Теодоровъ: Г. г. народни прѣдставители! Прѣдложението на г. Димчева, ако то би се приело отъ почитаемото Народно събрание, ще има за резултатъ да спре министерствата да не могатъ да назначаватъ персоналъ за новоосвободенитѣ земи до края на тази година. Г. Димчевъ не се бои отъ това спиране; напротивъ, даже той намира, че ще бѣде по-добъръ да се спре назначаването на тия чиновници, защото до 1 януарий ще могатъ да се върнатъ достатъчно кандидати за чиновници находящи се сега подъ знамената — и слѣдователно, ще стане, може-би, по-добъръ изборъ. Това съображение има своята стойностъ — азъ не го отричамъ; но отъ друга страна има друго едно съображение, което е по-важно и което се състои въ това, че ние досега управляваме тѣзи земи съ много недостатъченъ персоналъ хора, които сме пратили тамъ, като командироваме отъ тукъ чиновници. И вие виждате, че на тѣзи командировани чиновници имъ плащаме добавъчно $\frac{2}{3}$ отъ заплатата за дневни — вие гласувахте тактъвъ законъ. Най-напрѣдъ, тѣ сж твърдѣ скъпо плащани чиновници; второ, тѣхното командироване тамъ, разстройва тукъ службата. Не е току-тъй лесно персональтъ, който имаме тукъ да го пратимъ тамъ. А колкото се касае до финансовия и административния персоналъ, който, аслж, най-много се застапва въ този законопроектъ — другитѣ министерства почти нѣматъ искания за кредитъ за персоналъ — нужно е часъ по-скоро да се установятъ и околийски началници, и финансови началници и тѣхни помощници — финансови агенти и бирници, защото не може безъ тѣхъ; ние губимъ твърдѣ много отъ оскѣдността отъ чиновници по финансовото вѣдомство. Ние губимъ твърдѣ много отъ разграбването на държавни имоти, произхождаше отъ избѣгането на населението, които имоти сега сж разграбени буквално; губимъ много поради невъзможността да контролираме контрабандата, и заради туй азъ, като уважавамъ мотива на г. Димчева, че е желателно да почакаме да се върнатъ и другитѣ хора и да изберемъ по-добъръ персоналъ за тамъ,

заявявамъ, че ние нѣма особено да бързае съ по-
пълването на всички този персоналъ, на и да искаме
да го попълнимъ, не можемъ отеднѣжъ; напр. 40 лѣ-
кари се искатъ по Министерството на вътрѣшнитѣ
работи: ние не можемъ да намѣримъ толкова лѣкари
не само до 31 декемврий, но и до края на мѣсець
февруарий идущата година не можемъ да намѣримъ
и десетина. Сѣщо така, тукъ има прѣдвидено за
бирници около 60 души, обаче ние не можемъ намѣри
и до края на годината, ако не се върнатъ всички
ония, които сѣ подъ знамената, нито 15, които да
прѣдставятъ законната гаранция. Но, ако можемъ
да намѣримъ петъ или десетъ и ако можемъ да за-
стъпимъ само нѣколко околии съ добри чиновници
до 31 декемврий, защо да не го направимъ? Ето защо
азъ моля, нека си остане така, както е въ бюджетно-
проекта. Фактически ние пакъ ще гледаме да подобри-
раме персонала — това е нашъ изложителенъ дългъ.
Името и честта на България ни налагатъ да гле-
даме, щото персональтъ да бѣде, колкото може по-
добрь избранъ, по-добрь подбранъ. Но безъ да мо-
жемъ да назначимъ всички този персоналъ до края
на годината, сега до 31 декемврий поне да можемъ
да назначимъ нѣколкото, които ще имаме подъ ръка
и да вървимъ постепенно къмъ устройването на тѣзи
земи и подобряването на управлението.

Неудобно е да се продължава срокътъ на този
бюджетъ къмъ 15 априлий, защото гласувахме $\frac{3}{4}$
отъ бюджета на царството, значи до 31 мартъ, и нѣ-
мамъ никакво намѣрение да си служа съ врѣмenni
дванадесетинни по-нататъкъ, защото считамъ, че
този срокъ ще бѣде напълно достатъченъ, за да мо-
жемъ да прѣдставимъ окончателния бюджетъ прѣдъ
Народното събрание и то да го гласува не по-късно
отъ 31 мартъ, та отъ 1 априлий да имаме редовенъ
бюджетъ както за царството, тъй сѣщо и за новитѣ
земи, които ще му се привържатъ. Слѣдователно, този
бюджетъ не може да дѣйствува по-нататъкъ отъ
31 мартъ; отъ 1 априлий ще има да дѣйствува другъ
бюджетъ, който нѣма нищо общо съ този, който е
приврѣмененъ.

Колкото до това неудобство, което изтъкна г. Дим-
чевъ и което можеше да съществува, че сега, като
плащаме 15 дена, трѣбва да по отнесемъ къмъ бю-
джета за тази година, а за другитѣ три мѣсеца — за
идущата година, това неудобство вече е отстранено,
защото въ чл. 2 е казано, че разходитѣ, които бѣ-
датъ произведени прѣзъ тѣхъ 15 дена и прѣзъ слѣ-
дующитѣ три мѣсеца, еднакво ще бѣдатъ отнесени
къмъ бюджета за 1913 г. — нищо нѣма да се отнесе
къмъ бюджета на тази година.

Ходатайствувамъ, прочее, да си остане законо-
проектътъ за бюджета така, както е. Ние ще имаме
прѣдъ видъ това твърдѣ основателно прѣдложение
на г. Димчева — да не бързае да назначаваме
всичкия персоналъ — до края на тази година. Ако не
можемъ да намѣримъ достатъчно подготвени хора
да отидатъ тамъ, ние ще си служимъ, както досега,
съ чиновници отъ тукъ командировани, което ни
коштува, наистина, много скѣпо. Асѣ споредъ рѣше-
нието на почитаемото Събрание по другитѣ законо-
проекти, по Министерството на вътрѣшнитѣ работи,
които се гласуваха онзи день, тѣзи командировани
въ размѣръ $\frac{2}{3}$ ще иматъ сила само до 1 февруарий,
а отъ 1 февруарий нататъкъ нѣма да се позволяватъ
отъ тукъ командировани, или ако се позволяватъ, то
тѣ ще се плащатъ на общо основание, а не увели-
чени, понеже къмъ тази дата условията на живота
ще бѣдатъ изравнени и тукъ и тамъ и ще се счита
командировка въ вътрѣшността на страната, а не
като командировка въ страна, която се намира въ
особено, военно положение. Като вземамъ актъ отъ
изказаното мнѣние на г. Димчева относително под-
бирането на персонала, моля ви да приемете законо-
проекта.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата
вицепрѣсидѣнтъ народенъ прѣдставителъ г. Венедиктъ
Поповъ.

В Поповъ: Като подкрѣпямъ съображенията на
г. Димчева, за да иска щото тази сума да почне да
се харчи отъ 1 януарий 1913 г., искамъ да попитамъ
г. министра на финанситѣ, да ли нѣмоля частъ отъ
тази сума седемъ милиона лева има ангажирана до
днескашнъ день отъ нѣкои министерства въ
смыслъ, че сѣ назначени вече нѣкои чиновници.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата
г. министрътъ на финанситѣ.

Министръ Т. Теодоровъ: Менѣ не ми е извѣстно
да сѣ назначени чиновници по този кредитъ. Въз-
можно е да сѣ направени приготовления за назна-
чения и заповѣди да сѣ приготвени, но по този кре-
дитъ, очевидно, не може да се харчи нищо, докато
той не се гласува отъ Народното събрание, и докато
не бѣде утвърденъ отъ държавния глава и публи-
куванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“. Повтарямъ, въз-
можно е нѣкои приготовления да сѣ направени, дори
и да сѣ назначени лицата, но тѣ не могатъ да оти-
датъ тамъ и да получаватъ заплатата, освѣтъ когато
влѣзе въ сила този бюджетъ. Това е съвършено есте-
ственно. Споредъ нашата конституция всѣки законъ
има сила отъ деня на неговото публикуване въ „Дър-
жавенъ вѣстникъ“; тъй че, единъ кредитъ, който не
е гласуванъ отъ Народното събрание и който още не
е публикуванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“ не може
да се ангажира. А досега сѣ командировани тамъ
лица, които сѣ плащани по бюджета на 1912 г. Ту-
кашнии чиновници се командироватъ тамъ и, споредъ
вашето рѣшение, получаватъ за дневни $\frac{2}{3}$ отъ своята
заплата; но тѣзи суми ще се плащатъ отъ бюджета
за 1912 г. Отсега прѣдлаганиятъ бюджетъ не може
да се харчи, докато Народното събрание не го е
гласувало и кредитътъ не е влѣзълъ въ законна сила.

В. Поповъ: Моитѣ свѣдѣния, обаче, гласятъ, че
отъ тази сума седемъ милиона лева имало ангажи-
рани. А това се подкрѣпя, между прочее, и отъ
текста на самия бюджетъ, въ който се казва, че хар-
ченето на тѣзи пари ще почне отъ 15 декемврий
1912 г. А въ такъвъ случай къмъ съображенията,
които изложи г. Василь Димчевъ и които азъ на-
пълно поддържамъ, азъ имамъ да прибавя още единъ
мотивъ, който, струва ми се, ще бѣде по-важенъ отъ
мотива, който изложи г. Димчевъ, а той е мотивъ
чисто конституционенъ, тъй като едно отъ най-глав-
нитѣ права, които има народното прѣдставителство,
то е туй: то да развързва кесията на народа и само
слѣдъ като я развърже, правителството може да
извади отъ нея пари, каквато сума му е разрѣшена,
и да почне да ги харчи. Тѣй както сега е прѣдло-
женъ този законопроектъ, ние ще отидете противъ
народбата на нашата конституция, която гласи, че
нито една стотинка отъ държавнитѣ срдѣства не
може да се харчи безъ прѣдварителното разрѣшение
на Народното събрание.

Прочее, азъ като прилагамъ този мотивъ къмъ
мотивитѣ, които изложи г. Димчевъ, моля На-
родното събрание, на и почитаемото правителство,
да се съгласятъ, щото харченето на тази сума да
почне отъ 1913 г.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Има думата
г. министрътъ на финанситѣ.

Министръ Т. Теодоровъ: Г. Поповъ казва право,
че харченето не може да стане прѣди кредитътъ да
бѣде гласуванъ отъ Народното събрание. И азъ каз-
вамъ сѣщото. Но доводътъ, че понеже въ законо-

проекта е казано „от 15 декемврий“ съ това се клони да се отстъпи от принципа, не е основателен, защото, ако въ законопроекта е казано „от 15 декемврий“, то е защото се мислеше, че до 15 декемврий ще трае сегашната първа половина на сесията и ще може да се гласува. Сега, като не е могъл да бъде гласуван, ще остане „15 декемврий“, но никой не може да харчи и ангажира пари, докато законът не бъде обнародван въ „Държавен вестник“. Ако има такива случаи, за които спомена г. Поповъ — менъ не ми сж известни. Прочее, фактически какво ще излезе? Съ този кредитъ не може да се ползуваме по-рано отъ 18 декемврий, защото днесъ имаме 16 декемврий, утрѣ — 17 ще бъде на трето четене, на 18 декемврий ще бързаеме да го обнародваме, защото имаме нужда отъ този кредитъ, за да назначимъ тамъ чиновници, но по-рано отъ 18 декемврий не ще може да го ангажираме. Възможно е да ви сж известни нѣкои командировки отъ кредита за 1913 г. или възможно е да сж назначени нѣкои лица за смѣтка на този кредитъ, но които заповѣди не сж изплатени, и не могатъ да влѣзатъ въ сила, освѣнъ когато се даде кредитъ. Тѣй че, ако искате и това прѣдупрѣждение, азъ съмъ съгласенъ да приема тогава фразата „законъ за бюджета на новоосвободенитѣ земи отъ 18 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.“ Нѣма нужда да се измѣняватъ сумитѣ, понеже прѣдвиденото въ повече за персонала ще остане неразходвано. Вие може да гласувате за чиновницитѣ една сума отъ петъ милиона лева, а да се разходватъ само 320 хиляди лева — другитѣ оставатъ въ полза на държавата. Но понеже искате да има съответствие между текста на законопроекта и правилата за бюджета, тогава кажете: „Законъ за бюджета на новоосвободенитѣ земи отъ 18 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.“

С. Консуловъ: Нѣма нужда.

Министъръ Т. Теодоровъ: Може да остане и „15 декемврий“. Едно нѣщо ви декларирамъ, за изпълнението на което слѣди Смѣтната палата, че не може този кредитъ, прѣди да бъде гласуванъ, утвърденъ отъ Негово Величество Царя и публикуванъ въ „Държавен вестникъ“ да бъде ангажиранъ. Инакъ, то би значило да се посегне на прерогативата на камарата и въобще да не се пази конституцията. Ние имаме Смѣтна палата, тя ще наблюдава, тя нѣма да одобри плащанията и ще върне платежната заповѣдъ, ако е издадена друго-яче.

Прѣседателствуещъ А. Буровъ: Има думата г. Василъ Димчевъ за пояснение.

В. Димчевъ: Г. г. прѣдставители! Нѣмамъ претенцията да съмъ по-вѣщъ по конституционно право отъ г. министра на финанситѣ, но струва ми се, че той прави грѣшка, като дава обяснения въ смисълъ, че ако въ закона остане този текстъ не могатъ да се ангажира кредититѣ отъ 15 декемврий. Когато въ самия текстъ на законопроекта е казано, че отъ 15 декемврий се ангажира сумата, отъ 15 декемврий се дава на разположение на министерствата, обяснението, които дава г. министърътъ, нѣматъ значение прѣдъ изричния текстъ на закона, защото ние въ текста на закона постановихме откога може да се ангажира и харчи сумата. Щомъ имаме изриченъ текстъ въ закона, обяснението нѣматъ никакво значение за кредита, който е прѣдвиденъ.

Министъръ Т. Теодоровъ: Азъ съмъ съгласенъ да се каже: „Отъ 18 декемврий“, за да нѣма никакво съмнѣние. Г. докладчикъ! Съгласете се да стане 18 декемврий.

В. Димчевъ: Ако мислите, че до 18 декемврий законопроектъ може да стане законъ въ истинската смисълъ на думата, азъ нѣмамъ нищо противъ. Азъ ви казахъ моитѣ съображения; тѣ не произхождатъ отъ нищо друго, освѣнъ сж отъ чисто практическо естество, отъ чиста цѣлесобразностъ. Ако вие мислите отъ 18—18, отъ 20—20, но азъ пакъ казвамъ, че ще настѣпятъ празници и ще бъде безцѣлно. Ако е отъ 1 януарий до 15 априлий не врѣди, защото ако артиса сума отъ 1 до 15 мартъ, тя ще остане за възстановление кредита, а възможно е по разни политически причини да не можемъ да съставиме до-тогава бюджета. Нищо не врѣди, че имаме бюджетъ за 15 дена повече. Но ако вие настоявате за „отъ 18 декемврий“, то е ваша работа.

Министъръ Т. Теодоровъ: Както заявихъ по-напрѣдъ, съгласенъ съмъ да бъде 18 декемврий, за да нѣма съмнѣние, че кредитътъ ще се харчи по-рано отъ деня на обнародването на закона.

П. Парапановъ: Казано е за 3½ мѣсеца.

Министъръ Т. Теодоровъ: Ще се промѣни вредъ.

Прѣседателствуещъ А. Буровъ: Има думата кюстендилскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Василъ п. Николовъ.

В. п. Николовъ: Г. г. народни прѣдставители! Щомъ се прави отстъпление отъ текста на закона, тѣй както е прѣдставенъ на Народното събрание, азъ мисля, че прѣдложението на г. Димчева е много умѣстно по слѣдующитѣ съображения. Всѣки единъ законъ, като законъ, се прилага, разбира се, за въ бъдеще; законитѣ обикновено нѣматъ обратна сила, и като така, законътъ не може да се прилага отъ 15 декемврий, а ще трѣбва да се търси друга една дата. Щомъ г. министърътъ на финанситѣ прави отстъпление, като се съгласи да се намѣри друга дата, азъ моля г. Димчева да поддържа прѣдложението си, да остане прилагането на закона отъ 1 януарий 1913 г., защото ще бъде и по-справедливо. Има длѣжности, г. г. народни прѣдставители, както ви е известно, по административната, по финансовата администрация, които изискватъ единъ ценъз. Напр., този, който постѣпва на административна служба, да е отбилъ военната си повинностъ. Кой по-млади хора сж останали, които сж отбили военната си повинностъ безъ да сж подъ знамената? Това сж сака-титѣ, неджгавитѣ, негоднитѣ за работа или отъ девети наборъ назадъ, които сж свършено стари и негодни за работа. Има специално постановление въ закона, че като е прѣминалъ нѣкой извѣстна възраст, не може да бъде назначенъ на извѣстна служба, значи по шевола, не ще може да бъде по-пълненъ персональтъ по разнитѣ вѣдомства на държавата до 1 януарий, а, може-би, до 1 февруарий, както каза г. министърътъ на финанситѣ. Тогава, защо ще прѣдвиждаме бюджетъ за нѣколко души, които тукъ-тамъ ще се намѣрятъ да постѣпятъ на служба.

Отъ друга страна, не е мораленъ този начинъ на дѣйствието, защото ще ви кажатъ мнозина: единъ гледа свадба, другъ — бравда. Когато едни стоятъ на Чатадджа, други, които сж тукъ свободни, гледатъ да издебнатъ да заематъ мѣстата, и когато се върнатъ господата отъ Чатадджа, ще намѣрятъ едно фактически положение, че длѣжноститѣ сж заети и ще имъ се отговори: закъснѣли сте, нѣма ваканция. Ето защо тия хора, които иматъ най-големо право да бъдатъ назначени на извѣстна длѣжностъ, ще изгубятъ това право, защото не сж стояли тукъ, а сж опинили да бранятъ отечеството. Ето защо азъ намирамъ, г. г. народни прѣдставители, че даже

датата 1 януарий не би могла да служи като дата, начало за назначение на известни длъжности, но във всеки случай тази дата се по ше се приближи къмъ онова време, когато ще могат да се върнатъ запаснитъ войници, които сж подъ знамената.

Азъ моля, г. г. народни прѣдставители, да приемете прѣдложението на г. Димчева, да се прилага бюджетътъ отъ 1 януарий, толкозъ повече, че не може да се приложи по-рано. Нѣма нищо да се загуби отъ това.

Министъръ Т. Теодоровъ: Ще се спре само управлението за нѣколко време. Ако можемъ да назначимъ прѣзъ това време само трима околийски началници и петъ финансови чиновници, то е се една печалба.

В. п. Николовъ: То е дребна работа и не заслужава да се прави за това цѣль законъ.

Докладчикъ С. Славовъ: Като докладчикъ на бюджетарната комисиия, азъ съмъ съгласенъ да се приеме „отъ 18 декемврий“, за да се избѣгнатъ дебатитъ.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Има думата търновскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Христо Цаневъ.

Х. Цаневъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ само 2—3 думи ще кажа. Говори се тукъ, че можемъ да отложимъ прилагането на закона отъ 1 януарий, че нѣмало належаща нужда. Азъ имамъ частни свѣдѣния, и г. министърътъ на финанситъ ще потвърди това, че има мѣста въ новоосвободенитъ земи, дѣто по 1.000 л. дневно се губятъ, само защото нѣма чиновници и г. министърътъ не може да назначи такива, понеже нѣма бюджетъ. Като нѣмаше прѣдвидени хора по бюджетъ, командироваха се чиновниците, които бѣха налице, но тѣ се свършиха, а пъкъ има хора, които може да се назначатъ. Мисля, че г. министърътъ на финанситъ знае тия случаи. Въ тия 12—15 дни, само отъ едно мѣсто можете да изкарате тия пари, които ще дадете на чиновниците. Ние трѣбва да имаме довѣрие въ министра и да знаемъ, че нѣма да тури тия пари въ джоба си. Тамъ тютюни и други работи се разграбватъ; държавата губи въ всѣко отношение. Защо да не се даде възможност на г. г. министритъ, колкото чиновници се намѣрятъ, да ги назначатъ. Ето защо, азъ съмъ противъ това прѣдложение и съмъ да се приеме бюджетътъ тѣй, както е прѣдложенъ.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Обявямъ дебатитъ за приключени.

Ще се пристѣпи къмъ гласуване.

Има постѣпило писмено прѣдложение отъ новозагорския народенъ прѣдставителъ г. Василъ Димчевъ, което гласи: (Чете) „Датата да се измѣни отъ 1 януарий 1913 г. до 31 мартъ с. г.“

В. Димчевъ: По погрѣшка съмъ написалъ „до 31 мартъ“; моля да се поправи съ мое съгласие „до 15 априлий.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Добръ.

Има отъ друга страна текста на законопроекта, както сега се измѣни съ съгласието на г. министра на финанситъ и на г. докладчика, именно, вмѣсто „15 декемврий“, да стане „18 декемврий.“ Тѣй като прѣдложението на г. Димчева прѣдставлява една поправка, съгласно правилника, най-напрѣдъ ще дамъ на гласуване това прѣдложение. Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ прѣдложението на г. Димчева въ смисълъ, да се измѣни датата въ заглавието отъ 1 януарий 1913 г. до

15 априлий с. г., да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Не се приема.

Полагамъ на гласуване текста на комисията съ измѣнението прието отъ г. министра на финанситъ, т. е. вмѣсто „15 декемврий“, да бѣде „18 декемврий.“ Като г. г. народни прѣдставители приематъ заглавието на закона така измѣнено, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранieto приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Администрация и полиция.

Глава I.

„§ 1. Заплата на личния съставъ при министерството, окръжнитъ и околийски управления — 744.249 л.“

Една фактическа грѣшка има въ § 1: вмѣсто 744.249 л., да се чете 774.249 л.

(Ето обяснителната таблица:)

„I. Администрация и полиция.

„§ 1. Разходи за личния съставъ.“

„А. Централно управление.

За 3½ мѣс.

1 помощникъ инспекторъ на полицията	4.800=	1.400 л.
1 подначалникъ	3.000=	875 „
2 помощници счетоводители	по 3.000=	7.750 „
1 книговодителъ	2.220=	647 „
2 писари	по 1.200=	700 „

„Б. Окрѣжни управления.

4 I-степенни окр. управители	по 7.200=	8.400 л.
Тѣмъ прѣдставители	1.200=	1.400 „
4 II-степенни окр. управители	по 6.600=	7.700 „
Пѣтни и дневни безотчетни на 8 окръжни управители	1.200=	2.800 „
4 I-степенни секретари	3.600=	4.200 „
4 II-степенни секретари	3.000=	3.500 „
8 регистраторъ-архивари	1.680=	3.920 „
За писари и разсилни (съ заплата до 100 л. мѣсечно)		10.500 „

„В. Градски и селски околийски управления и полицейска стража.

1 градоначалникъ	7.200=	2.100 л.
Нему прѣдставители	1.200=	350 „
1 секретаръ	3.600=	1.050 „
1 регистраторъ-архиваръ	2.220=	647 „
1 писаръ	1.320=	885 „
За писари и разсилни (съ заплата до 100 л.)		1.400 „
20 I-степенни околийски началници	по 3.300=	19.250 „
40 II-степенни околийски началници	3.000=	35.000 „
Прѣдставители на 10 околийски началници	600=	1.750 „
Пѣтни и безотчетни на 60 околийски началници	600=	10.500 „
20 I-степенни секретари	1.800=	10.500 „
40 II-степенни секретари	1.680=	19.600 „
60 архиваръ-регистратори	1.080=	18.900 „
За писари, разсилни и др. (съ заплата до 100 л.)		35.000 „

„Полицейски пристапи.

25 градски полицейски пристапи	по 2.640=	19.250 л.
35 участкови полицейски пристапи	1.800=	18.375 „
Безотчетни пѣтни и дневни на участковитъ пристапи	480=	4.900 „

„Полицейска стража.

За 3 1/2 мѣс.

150 старши стражари	по 1.200=	52.500 л.
1500 младши стражари	„ 840=	367.500 „
За фуражни на 550 конни стражари	„ 480=	77.000 „
Добавъчна заплата на стражата (1/4 за прослужени повече отъ 10 години, съгласно чл. 106 отъ закона за полицията)		20.000 „
За полицията за обществената безопасност		10.500 „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 2. Облѣкло и въоръжение на стражата — 100.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 3. За канцеларски разноси, книги, покъщнина, отопление и освѣтление, печатане на книжа, прѣвозъ на правителствени вещи, наемн, храна на затворниците и др. — 60.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 4. Пятни и дневни пари за командировки по служба и прѣмѣствания — 18.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)**II. Санитарна часть.**

„§ 5. Залплата на личния съставъ по санитарното вѣдомство — 133.715 л.“
(Ето обяснителната таблица:)

„А. Въ дирекцията.

За 3 1/2 мѣс.

1 подсекретаръ	2.400=	700 л.
1 помощникъ-архиваръ	1.800=	525 „
1 писаръ	1.680=	490 „

„Б. Санитаренъ персоналъ.

40 лѣкари	по 4.800=	56.000 л.
60 фелдшери	„ 1.800=	31.500 „
Безотчетни на лѣкаритѣ	„ 480=	5.600 „
Безотчетни на фелдшеритѣ	„ 300=	5.250 „
10 аптекари	„ 3.600=	10.500 „
Добавъчна заплата 10% на фелдшеритѣ за прослужени 10 години		3.150 „
За писари, санитарни, разсилни и др.		20.000 „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 5 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 6. Канцеларски разноси, облѣкло, покъщнина, отопление и освѣтление, за прѣвозъ на вещи, наемн, книги, печатане книжа, миене и чистене, погребение умрѣли и пр. — 28.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 6 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 7. Лѣкарства, серуми, хирургически инструменти, уреди и прѣвѣрзочни материяли — 50.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 7 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 8. За храна на болнитѣ и дежурния персоналъ — 40.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 9. Пятни и дневни пари за командировки по служба и прѣмѣствания — 8.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава III.

„§ 10. Запазенъ фондъ — 15.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 11. Помощъ на заболѣли чиновници и служащи при изпълнение на службата имъ и за погребение умрѣли такива — 1.200 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 11 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Б ю д ж е т ъ

за разходитѣ въ новоосвободенитѣ земи за 3 1/2 мѣсеца (15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.) по Министерството на финанситѣ.“

Вмѣсто „15 декемврий“, ще бѣде „18 декемврий“, както се прие.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ заглавieto тѣй, както се поправи съ нашето първо рѣшеніе, вмѣсто „15 декемврий“, да бѣде „18 декемврий“.

моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

Глава I.

„Централно управление.

„Разходи за личния съставъ.

„§ 1. Заплата на личния съставъ при централното управление — 12.915 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

„Държавно смѣтководство.

За 3½ мѣс.

1 помощникъ на началникъ-счетоводителя	3.000= 875 „
2 контролори	по 3.000=1.750 „
8 книговодители	„ 2.040=4.760 „
1 експедиторъ	1.320= 385 „
1 помощникъ на архиваря	1.680= 490 „

„Общински налози.

2 книговодители	по 2.040=1.190 „
---------------------------	------------------

„Счетоводство на министерството.

3 помощници на счетоводителя	по 3.000=2.625 „
1 помощникъ на архиваря	1.680= 490 „
1 писаръ	1.200= 350 „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава II.

„Финансовитѣ управления въ околитѣ.

„а) Разходи за личния съставъ.

„§ 2. Заплата на личния съставъ при финансовитѣ управления въ окръжитѣ — 29.505 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

За 3½ мѣс.

2 финансови началници I класъ	по 4.200=2.450 „
6 финансови началници II класъ	„ 3.600=6.300 „
2 помощници на финансовитѣ началници I класъ	„ 2.700=1.575 „
6 помощници на финансовитѣ началници II класъ	„ 2.400=4.200 „
8 помощници на финансовитѣ началници III класъ	„ 2.220=5.180 „
8 архиварь-регистратори II класъ	„ 1.560=3.640 „
За писари и разсилни	6.160 „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„б) Веществени разходи.

„§ 3. Канцеларски разноски, освѣтление, отопление, мобилировка и др. — 2.800 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 4. Наемане помѣщения — 4.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава III.

„Финансови управления въ околитѣ.

„а) Разходи за личния съставъ.

„§ 5. Заплата на личния съставъ при финансовитѣ управления въ околитѣ — 216.125 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

За 3½ мѣс.

20 финансови началници I класъ	по 2.700=15.750 „
19 финансови началници II класъ	„ 2.400=13.300 „
20 помощници на финансовитѣ началници I класъ	„ 1.680= 9.800 „
15 градски финансови агенти	„ 1.680= 7.350 „
80 околийски финансови агенти I класъ	„ 1.560=36.400 „
На околийскитѣ финансови агенти пжтни и дневни безотчетно	„ 420= 9.800 „
150 бирници I класъ	„ 1.920=84.000 „
На бирницитѣ пжтни и дневни безотчетно	„ 240=10.500 „
За писари и разсилни	29.225 „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 5 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„б) Веществени разходи.

„§ 6. Канцеларски разноски, освѣтление, отопление, мобилировка и др. — 11.375 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 6 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 7. Наемане помѣщения — 5.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 7 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава IV.

„Акцизни управления.

„§ 8. Заплата на личния съставъ при акцизнитѣ управления — 260.168 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

„а) Акцизни управления.

За 3½ мѣс.

8 акцизни началници I класъ	по 3.000= 7.000 „
8 акцизни началници II класъ	„ 2.700= 6.300 „
10 помощници на акцизнитѣ началници	„ 2.040= 5.950 „
18 помощници на акцизнитѣ началници	„ 1.800= 9.450 „

За 3½ мѣс.

2 помощници на акцизните началници по 1.680= 980 л.
54 акцизни агенти „ 1.500=23.625 „
16 архивар-регистратори „ 1.200= 5.600 „

За писари при всички акцизни управления 8.925 „

За контролори, помощници на контролорите и прѣгледвачки при пивоварните, тютюневите, спиртните и др. фабрики и за надзиратели на централните и търговски тютюневи складове 35.000 „

За врѣмenni контролори по описване тютюните и материалите, от които се вари ракия, за работници на прибиране и обработване на изоставени и др. тютюни и пр. 40.000 „

„Акцизна стража.

70 конни акцизни пристави . . . по 1.200=24.500 л.
320 младши акцизни стражари (постоянни и врѣмenni) „ 660=61.600 „

Фуражни пари за конете на 255 акцизни пристави и акцизни стражари „ 420=31.238 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 9. Заплата на личния съставъ при солниците и за надзиратели на складовете за държавни привилегии — 13.825 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

За 3½ мѣс.

10 надзиратели на солници . . . по 1.200=3.500 л.
40 младши акцизни стражари (постоянни и врѣмenni) за солниците . . „ 660=7.700 „
3 надзиратели на складовете за държавни привилегии „ 1.800=1.575 „
3 помощници на сжщитѣ „ 1.200=1.050 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„б) Веществени разходи.

„§ 10. Канцеларски разноси, освѣтление, отопление, мобилировка и др. на акцизните управления и агентствата, на контролорите и надзирателите при тютюневите складове и складовете за държавни привилегии и пр. — 7.300 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 11. Наемане помѣщения за акцизните управления, акцизните агентства, централните тютюневи складове, складовете за материали, съставляващи държавните привилегии и пр. — 20.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 11 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 12. За купуване на кибритъ — 100.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 12 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава V.

„М и т н и ц и.

„§ 13. Заплата на личния съставъ при митнишките учрѣждения — 67.533 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

За 3½ мѣс.

2 чиновници отъ Iа класъ . . по 4.500= 2.625 л.
2 чиновници отъ V класъ . . . „ 3.300= 1.925 „
4 чиновници отъ VI класъ . . . „ 3.000= 3.500 „
5 чиновници отъ VII класъ . . . „ 2.700= 3.938 „
5 чиновници отъ VIII класъ . . . „ 2.400= 3.500 „
20 чиновници отъ IX класъ . . . „ 2.040=11.900 „
10 чиновници отъ X класъ . . . „ 1.800= 5.250 „
4 касиери отъ II разредъ . . . „ 2.400= 2.800 „
4 кантарджии отъ II разредъ . . . „ 1.080= 1.260 „
3 архивари отъ II разредъ . . . „ 1.440= 1.260 „
6 писари отъ II разредъ „ 1.200= 2.100 „
5 прѣгледвачки (сжщитѣ и чистачки на митнишките помѣщения) „ 360= 525 „
1 лаборантъ 1.200= 350 „
20 старши стражари по 1.200= 7.000 „
80 младши стражари „ 840=19.600 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 13 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„б) Веществени разходи.

„§ 14. Канцеларски разноси, отопление, освѣтление, мобилировка и пр. — 4.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 14 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава VI.

„Общи веществени разходи.

„§ 15. Печатане на разни бланки, вѣдомости, отчети, регистри, квитанционни книги, списъци и пр. на централното управление и на другите финансови учрѣждения — 60.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 15 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 16. За печатане бандероли, гербови марки, пощенски марки, спестовни марки, пощенски бонове, отворени карти, карти-писма, задгранични паспорти, разни билети и свидѣтелства, а така сжщо за разноски по прѣнасяне отпечатаните материали, мито, октроа и пр. — 100.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 16 тѣй.

както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 17. Облѣкло и въоръжение на митнишките и акцизните стражари и пристави и пр. — 35.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 17 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 18. Командировки по служебни работи на длъжностни и частни лица — на послѣдните по опрѣдѣленіе на Министерския съветъ — 40.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 18 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 19. Купуване каси, децимали и др. тежилки, машини, олово и пр., пломби, клѣпки, шнуръ и пр.; купуване и наемане мушамы, варки и пр.; купуване дървени скари, фенери, ролетки, лупи, печки, шкафовъ и пр. — 30.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 19 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 20. Обзавеждане и купуване разни апарати, инструменти, химикалии и др. за химическия лаборатории — 10.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 20 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 21. Купуване коне на акцизните и митнишки стражари, когато собственият имъ се поврѣдятъ или умратъ при изпълнение на службата си — 500 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 21 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 22. Запазенъ фондъ — 20.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 22 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Б ю д ж е т ъ

за разходите въ новоосвободениятъ земи за 3½ мѣсеца (15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.) по Министерството на земледѣлието и държавните имоти.“

И тукъ ще се направи сжщата поправка, която стана при първиятъ бюджетопроекти, а именно отъ „18 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ загла-

внето на бюджетопроекта тѣй, както се поправи отъ докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 1. I. Земледѣлие и отраслитъ му.

„Личенъ съставъ.

За 3½ мѣс.

25 земледѣлски администратори по прилагане законитъ: за разработване меритъ, за лозарството и овощарството, за повдигане копринената индустрия, за филуксерата и за издирване и запазване държавните имоти и тѣхното експлоатиране по 2.400=17.500 л.
Тѣмъ пѣтти и дневни безотчетни „ 480= 3.500 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 2. Работници съ и безъ добитъкъ за извършване стопанскитъ работи и пазачи на земледѣлскитъ и други стопанства (конезаводи, разсадници, земледѣлски училища и др.), съ дневна заплата или на парче — 25.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 3. Храна на добитъка и други веществени разходи отъ първа необходимостъ по стопанствата — 30.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 4. II. Гори и ловъ.

„Личенъ съставъ.

За 3½ мѣс.

80 старши горски конни стражари по 1.440=33.600 л.
100 младши горски конни стражари „ 1.080=31.500 „
200 пѣши горски стражари . . . „ 840=49.000 „
20 администратори при лѣсничействата „ 3.000=17.500 „
30 администратори при лѣсничействата „ 2.700=23.625 „
50 писари при лѣсничействата . . . „ 960=14.000 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 5 Веществени разходи подобни на прѣдвиденитъ по гл. IV отъ бюджета за 1912 г. — 29.875 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 5 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„III. Държавни имоти.

„§ 6. Пазачи по пазене държавнитѣ имоти, съ дневна заплата — 5.000 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 6 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„IV. Метеорология.

„§ 7. Възнаграждение на заведващитѣ и наблюдателитѣ при метеорологическитѣ и дъждомѣрни станции — 1.280 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 7 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 8. За първоначално обзавеждане тия станции съ инструменти и други веществени принадлежности — 1.700 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„V. Общи разходи.

„§ 9. Личенъ съставъ.

За 3½ мѣс.

2 помощници на счетоводителя при министерството по 3.000=1.750 л.

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 10. Пътни и дневни за командировки на длъжностни и частни лица — 40.000 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Б ю д ж е т ъ

за разходитѣ въ новоосвободенитѣ земи за 3 мѣсеца (1 януарий до 31 мартъ 1913 г.) по Министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава I.

„§ 1. Разходи за личния съставъ.

„Централно управление.

За 3 мѣс.

1 пом.-счетоводителъ III класъ	по 3.300=	825 л.
„Заплата на персонала изъ окржнитѣ.		
4 окржжни инженери I класъ	по 5.400=	5.400 л.
4 окржжни инженери II класъ	„ 4.800=	4.800 „
10 участкови инженери III класъ	„ 4.500=	11.250 „
8 участкови инженери IV класъ	„ 4.200=	8.400 „
7 участкови инженери V класъ	„ 3.900=	6.825 „
3 архитекти II класъ при окржж- нитѣ инженери	„ 4.800=	3.600 „
3 архитекти III класъ при окржж- нитѣ инженери	„ 4.500=	3.375 „
2 архитекти VI класъ при окржж- нитѣ инженери	„ 3.600=	1.800 „
8 инженери VI класъ при окржж- нитѣ инженери	„ 3.600=	7.200 „
8 кондуктори VI класъ при окржжнитѣ инженери	„ 1.800=	3.600 „
8 кописти при окржжнитѣ инже- нери	„ 1.440=	2.880 „
8 архиваръ-регистратори при окржжнитѣ инженери	„ 1.200=	2.400 „
8 писари при окржжнитѣ инже- нери	„ 1.200=	2.400 „
8 разсилни при окржжнитѣ ин- женери	„ 720=	1.440 „
25 кондуктори VI класъ при участковитѣ инженери	„ 1.800=	11.250 „
25 кописти при участковитѣ ин- женери	„ 1.200=	7.500 „
25 писари при участковитѣ инже- нери	„ 960=	6.000 „
25 архиваръ-регистратори при участковитѣ инженери	„ 960=	6.000 „
25 разсилни при участковитѣ ин- женери	„ 600=	3.750 „

„Постоянни работници по пжтищата.

За постоянни работници ю поправка и поддър-
жка пжтищата и тѣхнитѣ принадлежности — 55.000 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава II.

„Веществени разходи.

„§ 2. Канцеларски потрѣби, писма, телеграми и пратки, купуване мобили, чистене кумини и отходни мѣста и купуване каси за пари и пр. — 10.000 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 3. За отопление и освѣтление — 5.000 л.“

Прѣдседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 4. За наемане помѣщения за канцеларии и складове за шосейни съѣзди и пр. — 10.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава III.

„Разходи по държавнитъ пътища.

„§ 5. За направа, поправки и поддръжка пътищата и мостовѣтъ и тѣхнитъ принадлежности, както и за изучаване и трасиране нови пътища — 500.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 5 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 6. За купуване и поправяне геодезически инструменти, валяци, сонди, шосейни съѣзди и пр. — 50.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 6 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава IV.

„Разходи по държавнитъ здания

„§ 7. За поддръжки, поправки, прѣправки и пристройки на държавнитъ здания — 100.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 7 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава V.

„Общи разходи.

„§ 8. За печатане разни книжа, бланки, вѣдомости, публикуване разни обявления въ мѣстни и иностранны вѣстници и пр. — 10.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 9. Командировки по служебни работи — 40.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Б ю д ж е т ъ

за разходитъ въ новоосвободенитъ земи за 3½ мѣсеца (15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.) по Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ.“

И тукъ ще се направи сжщата поправка, която стана при първитъ бюджетопроекти, а именно „отъ 18 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ заглавието на бюджетопоекта тѣй, както се поправи отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„А. Главна дирекция на желѣзницитъ и пристанищата.

„Глава I.

„§ 1. Разходи за личния съставъ — 14.945 л.“
(Ето обяснителната таблица:)

„Отдѣление търговско.

За 3½ мѣс.

3 контролѣри, чиновници VIII кл.	по 2.400=2.100 л.
4 контролѣри, чиновници IX кл.	„ 2.220=2.590 „
5 контролѣри, чиновници X кл.	„ 1.800=2.625 „
7 прѣсмѣтаци VII разредъ . . .	„ 1.440=2.940 „

„Отдѣление счетоводство.

1 помощникъ-счетоводителъ VI кл.	по 3.000= 875 л.
2 пом.-счетоводители VII класъ .	„ 2.700=1.575 „
2 контролѣри, чиновници VIII кл.	„ 2.400=1.400 „
1 контролѣрь, чиновникъ X кл. .	„ 1.800= 525 „
1 писаръ-шивачъ	„ 1.080= 315 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава II.

„Веществени разходи.

„§ 2. Канцеларски разноси, писмени и чертешнишки материяли — 5.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава III.

„§ 3. Разходи за личния съставъ.

„Станционна и влагалищна служба — 689.833 л.“
(Ето обяснителната таблица:)

За 3½ мѣс.

3 инспектори	по 5.400= 4.725— л.
Дневни и пѣтни безотчетни на тримата по 100 л. мѣсечно одному	„ 1.200= 1.050— „
3 чиновници II класъ	„ 4.200= 3.675— „
4 чиновници III класъ	„ 3.900= 4.550— „
4 чиновници IV класъ	„ 3.600= 4.200— „
4 чиновници V класъ	„ 3.300= 3.850— „
12 чиновници VI класъ	„ 3.000=10.500— „
28 чиновници VII класъ	„ 2.700=22.050— „
70 чиновници VIII класъ	„ 2.400=49.000— „
72 чиновници IX класъ	„ 2.220=46.620— „
76 чиновници X класъ	„ 1.800=39.900— „
35 ученици I разредъ	„ 1.200=12.250— „
35 ученици II разредъ	„ 960= 9.800— „
60 ученици III разредъ	„ 840=14.700— „
2 началници на влагалища . . .	„ 4.200= 2.450— „
2 касиери на влагалища	„ 3.000= 1.750— „

	За 3 1/2 мѣс.
2 началници на влагалища . . . по	3.900= 2.275— л.
2 касиери на влагалища . . . „	2.700= 1.575— „
2 контролѣри по влаковете	
I разредъ . . . „	3.000= 1.750— „
2 контролѣри по влаковете	
II разредъ . . . „	2.700= 1.575— „
20 началници влакове I разр. . .	2.400=14.000— „
42 началници влакове II разр. . .	2.040=24.990— „
48 началници влакове III разр. . .	1.800=25.200— „
15 кондуктори I разредъ . . . „	1.680= 7.350— „
15 кондуктори II разредъ . . . „	1.440= 6.300— „
20 кондуктори III разредъ . . . „	1.200= 7.000— „
20 ученици кондуктори I разр. . .	960= 5.600— „
10 ученици кондуктори II разр. . .	840= 2.450— „
40 спирачи I разредъ . . . „	1.320=15.400— „
70 спирачи II разредъ . . . „	1.140=23.275— „
80 спирачи III разредъ . . . „	960=22.400— „
115 спирачи IV разредъ . . . „	840=23.175— „
135 ученици спирачи . . . „	720=23.350— „
3 маневристи I разредъ . . . „	2.220= 1.942-50 „
5 маневристи II разредъ . . . „	1.920= 2.800— „
10 маневристи III разредъ . . . „	1.680= 4.900— „
14 маневристи IV разредъ . . . „	1.440= 5.880— „
20 стрѣлочници I разредъ . . . „	1.320= 7.700— „
34 стрѣлочници II разредъ . . . „	1.140=11.305— „
40 стрѣлочници III разредъ . . . „	960=11.200— „
85 стрѣлочници IV разредъ . . . „	840=20.825— „
100 ученици стрѣлочници . . . „	720=21.000— „
5 магазинери I разредъ . . . „	1.920= 2.800— „
7 магазинери II разредъ . . . „	1.680= 3.430— „
7 магазинери III разредъ . . . „	1.440= 2.940— „
8 магазинери IV разредъ . . . „	1.200= 2.800— „
3 ученици магазинери I разр. . .	960= 840— „
2 вратари II разредъ . . . „	1.140= 665— „
2 вратари III разредъ . . . „	960= 560— „
3 вратари IV разредъ . . . „	840= 735— „
3 ламписти I разредъ . . . „	1.320= 1.155— „
4 ламписти II разредъ . . . „	1.140= 1.330— „
4 ламписти III разредъ . . . „	960= 1.120— „
2 ламписти IV разредъ . . . „	840= 490— „
4 раздавачи на извѣстия II р. . .	1.140= 1.330— „
7 раздавачи на извѣстия III р. . .	960= 1.960— „
12 раздавачи на извѣстия IV р. . .	840= 2.940— „
2 нощни пазачи I разредъ . . . „	1.320= 770— „
3 нощни пазачи II разредъ . . . „	1.140= 997-50 „
6 нощни пазачи III разредъ . . . „	960= 1.680— „
14 нощни пазачи IV разредъ . . . „	840= 3.430— „
110 прѣносвачи . . . „	960=30.800— „
300 прѣносвачи . . . „	720=63.000— „
4 кантарджии II разредъ . . . „	1.140= 1.330— „
5 кантарджии III разредъ . . . „	960= 1.400— „
5 кантарджии IV разредъ . . . „	840= 1.225— „
3 перачки I разредъ . . . „	720= 630— „
7 перачки II разредъ . . . „	600= 1.225— „
1 механикъ телеграфенъ II р. . .	2.700= 787-50 „
1 механикъ телеграфенъ III р. . .	2.400= 700— „
1 механикъ часовникарь IV р. . .	2.220= 647-50 „
1 механикъ часовникарь V р. . .	1.920= 560— „
8 телеграфни надзорници I р. . .	1.680= 3.920— „
10 телеграфни надзорници II р. . .	1.440= 4.200— „
Пятни и дневни безочетни на двама телеграфни механици и двама механици часовникари по 40 л. мѣсечно одному . . . „	480= 560— „
Пятни и дневни безочетни на 18 телеграфни надзорници по 30 л. мѣсечно одному . . . „	360= 1.890— „
1 дѣловодителъ IV разредъ . . . „	2.220= 647-50 „
2 дѣловодители V разредъ . . . „	1.920= 1.120— „
5 дѣловодители VI разредъ . . . „	1.680= 2.450— „
6 книговодители VII разредъ . . . „	1.440= 2.520— „
7 писари III разредъ . . . „	960= 1.960— „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 3 тѣй,

както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава IV.

„§ 4. За купуване телеграфни материяли, телеграфни стѣлбове, апарати и принадлежности на апаратитѣ — 10.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 5. Километрическо възнаграждение и за прѣносуване на прѣвозния персоналъ по движението — 70.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 5 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 6. Маневрени пари на станционния персоналъ (маневристи и стрѣлочници) за извършване маневритѣ въ по-големитѣ гари — 15.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 6 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава V.

„Магазинна служба.

„§ 7. Заплата на личния съставъ — 3.325 л.“

10 раздавачи на материяли II разр. по 1.140=3.325 л.

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 7 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 8. Вжигенари и работници по товаряне и разтоваряне разни материяли и за пазене магазинитѣ и складоветѣ — 25.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава VI.

„Поддържане желѣзнопътнитѣ линии.

„§ 9. Заплата на личния съставъ — 185.728 л.“

(Ето обяснителната таблица:)

	За 3 1/2 мѣс.
4 секционни инженери I класъ по 5.400=	6.300— л.
3 секционни инженери II класъ „	4.800= 4.200— „
2 помощници секционни инженери III класъ . . . „	4.500= 2.625— „
Тѣмъ пятни и дневни безочетно по 100 л. мѣсечно одному . . .	1.200= 3.150— „
2 помощници секционни инженери IV класъ . . . „	4.200= 2.450— „

	За 3 1/2 мѣс.
Тѣмъ пѣтни и дневни безотчетно по 75 л. мѣсечно одному . . .	по 900= 525— л.
1 ревизоръ на желѣзнопѣтнитѣ конструкции, чиновникъ V класъ	„ 3.800= 962-50 „
Нему пѣтни и дневни безотчетно по 75 л. мѣсечно	„ 900= 262-50 „
5 пикѣори I разредъ	„ 2.400= 3.500— „
10 пикѣори II разредъ	„ 2.220= 6.475— „
10 пикѣори III разредъ	„ 1.920= 5.600— „
60 надзиратели на чети II р.	„ 1.560= 27.300— „
40 надзиратели на чети III р.	„ 1.440= 16.800— „
100 кантонери I разредъ	„ 960= 28.000— „
160 кантонери II разредъ	„ 840= 39.200— „
100 кантонери III разредъ	„ 720= 21.000— „
4 дѣловодители-рисувачи III р.	„ 2.400= 2.800— „
4 дѣловодители-рисувачи IV р.	„ 2.220= 1.942-50 „
4 книговодители VI разредъ	„ 1.680= 1.960— „
3 помощници - архиваръ - регистратори II разредъ	„ 1.680= 1.470— „
4 помощници - архиваръ - регистратори III разредъ	„ 1.440= 1.680— „
4 писари I разредъ	„ 1.200= 1.400— „
3 писари II разредъ	„ 1.080= 945— „
4 разсилни III разредъ	„ 1.080= 1.260— „
3 разсилни IV разредъ	„ 960= 840— „
4 тенекеджии-стѣклари II р.	„ 1.560= 1.820— „
3 тенекеджии-стѣклари III р.	„ 1.440= 1.260— „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава VII.

„Веществени разходи.

„§ 10. За наемане волнонаемни работници съ надница и на парче:

„а) за товаряне, разтоваряне, саботиране и импрегниране траверси — 12.000 л.“

„б) за товаряне, разтоваряне, разнасяне и прѣсѣване баласта — 10.000 л.“

„в) за майстори и работници по поддържането, прѣправката на мостовѣтъ, укрѣпителнитѣ и землени работи и тунелитѣ, заедно съ нощнитѣ имъ пари — 30.000 л.“

„г) за майстори и работници по поправката и прѣправката зданията, всички видове показалци, барьери, станционни огради, дворове, почиствателни ями, канали, достъпни пѣтици, семафори и въобще всички механически инсталации, заедно съ нощнитѣ имъ пари — 30.000 л.“

„д) за поддържане и поправане линиитѣ (желѣзнопѣтни и телеграфни), градинарски работи, чистене отходнитѣ мѣста и линиитѣ отъ снѣгъ — 375.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 11. Доставка на баластъ и тропени камѣни — 60.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 11 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 12. Доставка на строителенъ материалъ за поправане зданията, перонитѣ, огради, канали и всичкитѣ

изкуствени съоръжения, показалци и механически инсталации. За извършване на горнитѣ работи и чрѣзъ прѣдприемачи — 40.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 12 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава VIII.

„Тракционна служба.

„§ 13. Залплата на личния съставъ — 228.988 л.“
(Ето обяснителна таблица:)

	За 3 1/2 мѣс.
3 инженери I класъ	по 5.400= 4.725— л.
Тѣмъ пѣтни и дневни безотчетни по 100 л. мѣсечно одному . . .	„ 1.200= 1.050— „
11 заведващи депа, чиновници III класъ	„ 3.900= 12.512-50 „
11 ревизори на вагонитѣ VIII кл.	„ 2.400= 7.700— „
40 водоснабдителни III разредъ	„ 1.680= 19.600— „
80 машинисти VI класъ	„ 3.000= 70.000— „
80 огняри III разредъ	„ 1.680= 39.200— „
80 вагонопазачи III разредъ	„ 1.140= 26.600— „
30 нощни подкладвачи II разр.	„ 1.440= 12.600— „
10 промивачи на локомотиви II разредъ	„ 1.440= 4.200— „
50 локомотивни чистачи III р.	„ 960= 14.000— „
50 вагонни чистачи II разредъ	„ 960= 14.000— „
10 нощни пазачи III разредъ	„ 960= 2.800— „

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 13 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 14. За работници при желѣзнопѣтнитѣ работилници и депа — 105.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 14 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава IX.

„Веществени разходи.

„§ 15. За доставяне сѣчва и инструменти за депата и водоснабденията; инвентарни прѣдмети за всички служби — 50.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 15 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 16. За доставяне разни материяли и резервни части, нужни за поддържане и поправане на подвижния материалъ, машинариитѣ и инсталациитѣ въ работилницитѣ, депата и водоснабденията — 100.000 л.“

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 16 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 17. Километрическо и икономическо възнаграждение и прѣнощуване на тракционния персоналъ и работниците отъ работилницитѣ — 80.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 17 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 18. За доставяне каменни вжглища, дърва, коксъ и брикети, петролъ, колза, масла за мазило, памучни откжследи, факли и азбестови материяли и набивки; материяли за чистене, лампени цилиндри, горѣлки и фитили, кошове за вжглища — 650.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 18 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава X.

„Медицинска служба.

„§ 19. Заплата на личния съставъ — 18.620 л.“
(Ето обяснителната таблица:)

	За 3½ мѣс.
8 районни лѣкари VI класъ	по 3.600=8.400 л.
Тѣмъ пжтни и дневни безотчетни	
по 100 л. мѣсечно одному	„ 1.200=2.800 „
8 районни фелдшери III разредъ	„ 1.800=4.200 „
Тѣмъ пжтни и дневни безотчетни	
по 45 л. мѣсечно одному	„ 540=1.260 „
8 лаборанти IV разредъ	„ 840=1.960 „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 19 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава XI.

„Общи разходи.

„§ 20. За канцеларски разноси, писмени и чертежнически материяли — 12.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 20 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 21. Печатане образци и разни книжа, билети, товарителници, разписания и тарифи — 50.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 21 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 22. За лѣкарства, прѣвврзочни материяли, лѣкарски и аптекарски прибори и сждове и хирургически инструменти — 20.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 22 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 23. Пжтни и дневни за командировки по служебни работи на длжностни и частни лица (на послѣднитъ по опрѣделение на Министерския съвѣтъ) — 30.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 23 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 24. Врѣмenni помощи за погребение бѣдни и пострадали желѣзнопжтни чиновници, служащи и работници. Помощи за лѣкуване чиновници и служащи, пострадали отъ злополука при изпълнение служебнитъ си обязанности; за прѣнасяне ранени и лѣкуването имъ въ болницитъ. Възнаграждение на отличилитъ се служащи — 3.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 24 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава XII.

„Пристанищни управления.

„§ 25. Заплата на личния съставъ — 22.523 л.“
(Ето обяснителната таблица:)

	За 3½ мѣс.
1 началникъ на пристанищно	
управление, инженеръ	5.400=1.575— л.
1 технически кондукторъ II разр.	2.400= 700— „
1 дѣловодитель-касиеръ I разредъ	3.000= 875— „
2 дѣловодители-касиери V р. . .	по 1.920=1.120— „
1 помощникъ-архиваръ-регистра-	
торъ II разредъ	1.680= 490— „
2 писари-архивари VII разредъ по	1.440= 840— „
1 книговодителъ VII разредъ . . .	1.440= 420— „
1 магазинеръ II разредъ	1.440= 420— „
2 писари III разредъ	по 960= 560— „
3 портови капитани, чинов-	
ници VI класъ	3.000=2.625— „
1 старши морякъ I разредъ	2.220= 647-50 „
15 моряци I разредъ	по 960=4.200— „
8 моряци II разредъ	„ 840=1.960— „
5 пазачи на фароветъ I разр. . . .	960=1.400— „
1 лампистъ I разредъ	960= 280— „
2 ламписти II разредъ	по 840= 490— „
3 водолази I разредъ	960= 840— „
2 разсилни III разредъ	960= 560— „
1 разсиленъ IV разредъ	840= 245— „
13 метачи II разредъ	по 600=2.275— „

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 25 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Глава XIII.

„Веществени разходи.

„§ 26. Канцеларски разноси и потрѣби; инвентарни прѣдмети — 1.000 л.“

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 26 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Министръ Т. Теодоровъ: Моля да се мине на третата точка отъ дневния редъ.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Втората точка отъ дневния редъ е законопроектъ за допълнение врѣмennата наредба за отсрочката. Съ съгласието на

г. г. министритѣ, обаче, ще минемъ къмъ третата точка отъ дневния редъ, и слѣдъ туй ще се върнемъ на втората.

Моля г. докладчика да докладва слѣдующата точка отъ дневния редъ: законопроекта за допълнителенъ свѣрхсметенъ кредитъ къмъ бюджета за 1912 г. на сума 779.850 л.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за допълнителенъ свѣрхсметенъ кредитъ къмъ бюджета за 1912 г. на сума 779.850 л.“

Прѣседателствуещъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ заглавието на законопроекта тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранieto приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Чл. 1. Разрѣшава се на министритѣ кредити въ размѣръ на 779.850 л., за да изплатятъ разходите, споредъ приложената къмъ този законъ таблица.“

Прѣседателствуещъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранieto приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Чл. 2. Тѣзи разходи да се покриватъ отъ редовнитѣ приходи по бюджета за 1912 г. и да се отнесатъ къмъ същия бюджетъ.“

Прѣседателствуещъ А. Буровъ: Ще се гласува.

Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 2 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранieto приема.

Съ това свѣршваме и третия законпроектъ, и ще се върнемъ къмъ втория: второ четене законопроекта за допълнение врѣмешната наредба за отсрочката (мораториума).

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ В. Георгиевъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни прѣдставители! Комисията по Министерството на правосъдието, като се занима съ законопроекта на г. министра на правосъдието за мораториума, рѣши, прѣди всичко, съ съгласието на г. министра, да направи нѣкои измѣнения въ този законпроектъ, а така сжщо и нѣкои допълнения.

Прѣди да се спира върху измѣненията, които комисията рѣши да направи, смѣтамъ за необходимо да дамъ нѣкои обяснения, които по-нататкъ въ практиката, когато ще се прилага този законъ вече, ще бѣдатъ необходими за еднаквото тълкуване на закона.

Г. г. народни прѣдставители! Въ комисията се повдигнаха нѣколко въпроса. Първиятъ въпросъ бѣше за това, доколко този законпроектъ обхваща всички задължения и какви задължения обхваща. И трѣбва да ви заявя, че по този въпросъ въ комисията нѣмаше разногласие, че законпроектътъ обхваща всички парични задължения и, слѣдователно, нѣма нужда да става измѣнение въ такъвъ смисълъ въ законпроекта, текстътъ е ясенъ.

Вториятъ въпросъ, който се появи въ комисията е, какъ да се изчислява срокътъ, мораториумътъ. Въ закона г. министрътъ на правосъдието е казалъ, че всички парични задължения трѣбва да получатъ отсрочка съ толкозъ дена подиръ падежа си колкото сж се изминали подиръ 17 септемврий. Комисията

снята ме натовари да обясня това съ единъ примѣръ, за да бѣде и този въпросъ ясенъ, защото и по него се забѣлѣзва не еднакво тълкуване отъ различни мѣста. Комисията смѣта, и г. министрътъ е смѣталъ сжщо, когато е далъ този текстъ, че изчисляването на срока ще стане така: къмъ падежа на всѣко едно парично задължение, да кажемъ полица, ще трѣбва, докогато тя стане вече за изплащане, да се прибавятъ толкозъ дена, колкото сж се изминали, най-напрѣдъ отъ 17 септемврий 1912 г. до 17 декемврий с. г. три мѣсеца, и слѣдъ това отъ 17 декемврий до 45-я день отъ деня на общата демобилизация. Имаме три мѣсеца отъ 17 септемврий до 17 декемврий; да положимъ, че демобилизацията стане мѣсецъ и половина слѣдъ датата 17 декемврий, и слѣдъ това минае още единъ мѣсецъ и половина, тогава ще имаме всичко шестъ мѣсеца. Значи, къмъ падежа на всѣко едно парично задължение, на всѣка една полица, ще се прибавятъ шестъ мѣсеца. Единъ отъ добритѣ юристи въ тази камара даваше такава формула: три мѣсеца до 17 декемврий, 45 дена отъ общата демобилизация и шлюсъ единъ X, който той парича, врѣмето отъ 17 декемврий до датата на общата демобилизация. Това врѣме ще се притури къмъ падежа на паричното задължение и ще се получи денътъ, когато това парично задължение има вече, така да се каже, втория, законния падежъ. Това относително тълкуването на закона.

Комисията рѣши, така сжщо, да направи и нѣкои измѣнения. Прѣди всичко, тя се спрѣ на врѣмето на отсрочката слѣдъ деня на демобилизацията, дали е достатъчно единъ мѣсецъ или не. Трѣбва да ви кажа, че комисията бѣше на мнѣние срокътъ да се продължи съ повече врѣме. Обаче, слѣдъ като изслуша г. министъра на правосъдието и този на финанситѣ, които изтъкнаха достатъчно съображения, имайки прѣдъ видъ да се запази вътрѣшниятъ и външниятъ кредитъ на страната, и като се взема въ прѣдъ видъ още, че този законпроектъ е необходимъ за цѣла България и за всички български граждани и че, наистина, има нѣкои български граждани, които не сж пострадали особено много отъ войната и които биха могли да посрѣщнатъ своитѣ задължения, комисията намѣри за добръ, че срокътъ трѣбва да бѣде продълженъ, но се спрѣ на едно продължение съ 15 дена, т. е. слѣдъ общата демобилизация да има още 45 дена мораториумъ, вмѣсто 30 дена, както бѣше въ законпроекта. Г. министрътъ на правосъдието и комисията намиратъ за хора, които сж особено пострадали отъ войната, както и за хора, които сж били на война и сж станали жертва, че този срокъ нѣма да бѣде достатъченъ, но ние, както и г. министрътъ, се надѣваме, че нашитѣ кредитни учрѣждения Народната и Земледѣлската банки и сега ще се притекатъ на помощъ на нашия търговски, на нашия стопанственъ животъ, и съ това ще се избѣгнатъ всѣкакви катастрофи. Затова именно и комисията се спрѣ върху 45 дена.

Другото, което направи комисията, е една прибавка, въ форма на забѣлѣжка, къмъ самия законъ, която се занимава съ сроковетѣ, които тоже не можеха да се спазятъ слѣдъ 17 септемврий. Известно ви е, г. г. народни прѣдставители, че слѣдъ 17 септемврий сѣдилищата у насъ или прѣстанаха да работятъ, или започнаха да работятъ по-късно, но на всѣки случай работата не бѣше такава, каквато бѣше по-рано, и не можеха, нито странитѣ, нито адвокатитѣ, да запазятъ сроковетѣ и интереситѣ свои и на своитѣ повѣреници; затова се пропусна мѣсечниятъ срокъ. Необходимо бѣше, слѣдователно, прѣзъ това врѣме, когато имаше отсрочка за паричнитѣ задължения, да се направи нѣщо и за сроковетѣ. Комисията рѣши да направи една забѣлѣжка, съ формулировката на която ще се занимаемъ по-сетнѣ и която, вѣрвамъ, Народното събрание ще се съгласи да приеме.

*) Таблицата се намира на стр. 136—139 отъ дневниците.

(Прѣдседателското мѣсто заема подпрѣдседателъ г. Георги Згуревъ.)

Тѣзи сѣ измѣненията, които рѣшихме да направимъ и мислитѣ, които искахъ да прѣдставя отъ името на комисията, за да бѣде това ясно за г. г. народнитѣ прѣдставители и да се избѣгнатъ излишни прѣбли.

Сега ще пристѣпимъ къмъ четене на самия законопроектъ. Мотивитѣ нѣма да чета, защото азъ ги изказахъ. (Чете)

„З а к о н ъ

за допълнение врѣмнената наредба за отсрочката (moratorium).“

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ заглавието на законопроекта тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ В. Георгиевъ: Сега ще прочета чл. 1, безъ забѣлжката, защото върху нея ще говоримъ по-сетнѣ. (Чете)

„Членъ единственъ. Отсрочката (moratorium), дадена съ врѣмнената наредба отъ 19 септември 1912 г. (указъ № 10 отъ 29 септември с. г.) за изпълнението на парични задължения, се продължава при сѣдитѣ условия до 45-я день включително слѣдъ излизането заповѣдта за обща демобилизация на въоръженитѣ сили на царството. Всички парични задължения, обаче, трѣбва да получатъ отсрочка съ толкова дни подиръ падежа си, колкото сѣ се изминали отъ 17 септември 1912 г. до 45-я день, слѣдвашъ общата демобилизация“.

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Има думата народниятъ прѣдставителъ г. Михаилъ Такевъ.

М. Такевъ: Г. г. прѣдставители! Върху този законопроектъ, който сѣщо е отъ голѣма важностъ, искамъ да направя двѣ забѣлки, и се надѣвамъ, че г. министърътъ ще възприеме да ги вмѣсти въ самия законопроектъ. Прѣди всичко ние тукъ пишемъ само единъ принципъ — отсрочка се дава на всички парични задължения съ толкова врѣме отъ падежа, а по-нататъкъ останалитѣ подробности, свързани съ този принципъ на отсрочката, оставяме да уреждатъ сѣдилищата съобразно съ търговския законъ — респективнитѣ членове, които уреждатъ тази материя. Въ търговския законъ има единъ членъ, който трѣбва тукъ да процитирамъ, за да се обяснимъ върху закона за мораториума. Чл. 788, алинея втора, отъ търговския законъ гласи: (Чете) „Отсрочката нѣма никакво дѣйствие относително държавнитѣ вземания, произходящи отъ данѣци, така сѣщо и по отношение правата на кредиторитѣ, имеющи залогъ, ипотека или друга привилегия“. Това е подробностъ, която сѣдилищата ще прилагатъ, ако оставимъ нашия законъ така, както сме го написали. Даваме една отсрочка; отсрочка се дава принудително при фалитъ, или доброволно, когато самиятъ търговецъ иска да прѣдупрѣди своето обявяване въ фалитъ и самъ я поиска. Но и въ двата случая, било когато той самъ я поиска, или когато кредиторитѣ, три дена слѣдъ като го обявятъ въ фалитъ, поискатъ да му дадатъ прѣдвиденото въ закона врѣме и той даде доказателства, че има възможностъ да посрѣшне своитѣ задължения, все-таки, макаръ и сѣдѣтъ да му даде тази отсрочка, тя не се дава за привилегированитѣ креанси, които иматъ залогъ или ипотека. Така ли ще разбираме ние и тази отсрочка, която дава днесъ парламентътъ? Азъ не разбирамъ така. Азъ разбирамъ, че като да-

ваме отсрочка при тѣзи извънредни врѣмена, които прѣживѣва България, то всичкитѣ вземания било безъ гаранция, било съ ипотека или съ залогъ, всички получаватъ отсрочка. Възможно е да ми каже г. министърътъ, азъ така го разбирамъ; но понеже всичкитѣ тия работи ще дойдатъ единъ день въ сѣдилищата и сѣдилищата ще даватъ тълкувание, добръ ще бѣде ние да пояснимъ закона, за да нѣма никаквѣ equivoque, никакво прѣтълкуване — и азъ съмъ направилъ съответната забѣлка — за да се разбира, че и онѣзи задължения, които сѣ привилегировани креанси, и тѣ получаватъ отсрочка. Това е първата забѣлка.

Втората забѣлка, която искамъ да направя, е, че отсрочката, която се дава сега, съ 45 дена отъ датата на указа или на височайшата заповѣдъ за общата демобилизация, съ нищо нѣма да ползува хората, които днесъ се намиратъ въ радовѣтѣ на армията. Съ нищо — ви казвамъ! И като казвамъ „съ нищо“, дълженъ съмъ да се мотивирамъ — защо. Отъ 17 септември до 17 декември, докогато бѣше гласуванъ първиятъ законъ, кредиторитѣ и да искаха да получатъ вземанията си отъ своитѣ длѣжници, не бѣха въ състояние, защото нѣмаше нито нота-риусъ да протестира, нито имаше сѣдъ да сѣди, нито пъкъ ще се намѣри такъвъ единъ жестокъ човѣкъ, който, когато неговиятъ длѣжникъ се намира на бойната линия, да му продаде къщата. Азъ оставямъ юридическата страна на въпроса, а говоря за практическата. Отъ датата на височайшата заповѣдъ за демобилизация почва да тече 45-дневниятъ срокъ. Когато излѣзе височайшата заповѣдъ за демобилизация, вие не можете да демобилизирате армията въ никакъ случай за по-малко отъ единъ мѣсець. Защо? Защото, за да се върнатъ пѣхотнитѣ части отъ Чаталджа въ мѣстопквартируването на полковетѣ — така се демобилизиратъ частитѣ, защото тамъ ще отидатъ да си оставятъ оръжието, обѣлжлото, да си получатъ увольнителнитѣ билети и т. н. това не може да стане въ по-малко отъ единъ мѣсець. Слѣдъ туй този момъкъ, който е стоялъ въ ложментитѣ повече отъ 3—4 мѣсеца, който, може-би, е пътувалъ дълго врѣме пѣшкомъ, който ще има да се пѣри отъ ревматизмъ, нему сѣ потребни минимумъ 10—20 дена да си почине; той веднага не може да се залови за никаква търговия. Ето защо, казвамъ, като давате срокъ отъ 45 дена отъ датата на височайшата заповѣдъ за демобилизация, съ нищо не ще помогнете на тѣзи хора — практически да погледнемъ на работата. И затуй азъ бихъ помолилъ г. министра да се съгласи, да се каже въ закона: „три мѣсеца отъ деня на заповѣдта за демобилизацията“, защото всички го желаятъ и най-вече го желаятъ тѣзи, които се намиратъ тамъ. Като му давате тия числа, вие анджакъ му давате врѣме единъ мѣсець срокъ да се залови за работа и дѣто има нѣжидъ скъпанъ материалъ, да го продаде, за да се издѣлжи къмъ кредиторитѣ си. Ето защо бихъ молилъ г. министра — още единъ пътъ повтарямъ — да увеличимъ този срокъ на три мѣсеца. Съ това нѣма никому да наврѣдимъ. Войната е едно национално бѣдствие и тя трѣбва да се понесе отъ всички, както отъ богати, така и отъ бѣдни, и никой нѣма да протестира, че ще му бѣдатъ дадени паритѣ по-късно.

Трети единъ въпросъ, на който бихъ искалъ да се спра, г. г. прѣдставители, това е въпросътъ за лихвата. Азъ сѣщо така бихъ помолилъ народното прѣдставителство, а прѣди него г. министре, защото ако той не се съгласи, нищо не би могло да се прокара — прѣзъ врѣмето на мораториума лихви да не текатъ, по двѣ съображения. Първото юридическо съображение е, че когато нѣкой търговецъ по силата на обстоятелствата не е въ състояние да си посрѣшне дълговетѣ и го обявятъ въ несъстоятелностъ, лихвитѣ прѣставатъ да текатъ отъ момента,

когато излезе решението на съда. (Възражения отъ българиството) Позволете, имайте търпението и ще чуете. Също така единъ търговецъ има право самъ, доброволно да поиска отсрочка пакъ по правилата на нашия търговски законъ, и въ същия търговски законъ е казано, че тази отсрочка ще се разрѣши споредъ правилата за отсрочката при несъстоятелността. Трето съображение, което, ако щете, е чисто практическо; когато тѣзи хора, които се намиратъ днесъ на бойната линия и сж взели отъ нѣкого си 50—100 наполеона пари на заемъ, оползотворяватъ ли ги, търкуватъ ли съ тѣхъ, за да платятъ частъ отъ плуца на своитѣ кредитори, които сж обикновено тукъ въ България? Ето защо азъ бяхъ молилъ отъ чисто справедливо гледище да дадемъ възможностъ на тѣзи хора, които се намиратъ тамъ, да не плащатъ никакви лихви, защото не оползотворяватъ капитала, който сж получили. Ще ми кажете: що е виновенъ кредиторътъ, който си е далъ капитала? Но азъ веднага ще ви кажа: що съмъ виновенъ и азъ, че ме повикахте да защита и вашето, и моето опнище, опнището на българския народъ? Азъ не отидохъ тамъ да лежа по гърба си, отидохъ да пролѣя кръвта си, за да защита нашето общо отечество. Ето защо, този човѣкъ, който е тамъ, ще има право да ви каже недѣйствително ме обрѣмнява да плащамъ лихва на капиталъ, който не съмъ оползотворилъ, защото азъ положихъ всичко за общото благо.

П. Петрановъ: Когато сте взели паритъ, вие сте се съгласили да плащате лихва.

М. Таневъ: Г. г. прѣдставители! Безъ да ви отегчавамъ повече, азъ ви моля да приемете основа прѣдложение, което съмъ депозиралъ на прѣдседателската маса и което гласи: „Слѣдъ думата „всички“ да се приложатъ думитѣ „безъ изключение“ — всички крѣпаци, всички вземания и давания безъ изключение, за да влѣзе чл. 788 отъ търговския законъ, за който ви говорихъ, че дава известни привилегии; послѣ, отдолу въ забѣлжката казахъ: да се опре точеното на всички лихви и на останалитѣ срокове, като давностни перемции и пр. Също така моля г. прѣдседателя да се продължи срокътъ отъ 45 дена на 90 дена, за да се даде възможностъ съ тази отсрочка на всички да се възползуватъ отъ мораториума.

За да свърша, г. г. прѣдставители, единъ прѣдъръ ще ми позволите да процитирамъ, за да видите кои ще се ползуватъ отъ мораториума. Законопроектътъ казва: отъ падежа на записа трѣбва да изтекатъ толкова дни, колкото сж изминали отъ 17 септемврий до 45-я день отъ датата на заповѣдта за демобилизацията, за да послѣдва изплащането му. Приемете слѣдующия примѣръ: единъ записъ изтича на 17 септемврий 1912 г.; този длѣжникъ ще се ползува само съ 45 дни, защото прѣзъ другото врѣме е на бойното поле. Ще бжде, значи, облагодѣтелствуванъ слѣдъ демобилизацията съ 45 дни; но казахъ ви, че единъ мѣсець ще употребѣи въ походъ, 15 дни ще употребѣи, за да си почине и въ същностъ нѣма да се ползува съ нищо. Но втори примѣръ, за да видите колко е несправедливо. Единъ другъ записъ изтича точно на 45-я день отъ заповѣдта за демобилизация. Да кажемъ, че заповѣдта за демобилизация ще излезе на 1 януарий, значи на 15 февруарий вече изтича 45-дневниятъ срокъ; и на 15 февруарий изтича срокътъ на моя записъ; азъ, обаче, ще имамъ право да се ползувамъ съ толкова дни, колкото сж изминали отъ 17 септемврий до 15 февруарий 1913 г. — това е текстътъ. И така, азъ слѣдъ демобилизацията ще се ползувамъ съ 3½—4½ мѣсеца, вие, който сте били въ редоветѣ на армията и сте се били тамъ, нѣма да се ползувате съ нищо.

Министъръ П. Абрашевъ: Какъ може?

М. Таневъ: Така е.

Министъръ П. Абрашевъ: Съвсѣмъ криво го разбирате. Съжалявамъ, че не дойдохте въ комисията, за да го разберете.

М. Таневъ: Бждете търпѣливи да го чуете. (Чето) „Всички парични задължения, обаче, трѣбва да получатъ отсрочка съ толкова дни подиръ падежа си, колкото сж се изминали отъ 17 септемврий 1912 г. до 45-я день, слѣдващъ общата демобилизация“. Примѣръ: на единъ мой записъ изтича падежътъ и азъ съмъ длѣжникъ да го осребря прѣдъ банката на 15 февруарий; заповѣдта за демобилизация излиза, да кажемъ, на 1 януарий, до 15 февруарий — 45 дни. Добръ, азъ трѣбва да осребря моя записъ прѣдъ банката на 15 февруарий, значи точно на 45-я день.

И. С. Еобчевъ: Не сте го разбрали, г. Таневъ.

М. Таневъ: Имайте търпѣние. Ето какво пише законопроектътъ.

Министъръ П. Абрашевъ: Ама не сте го разбрали. Законопроектътъ е много ясенъ, но вие го тълкувате криво.

М. Таневъ: Г. министърътъ ще говори, и ако съмъ се заблудилъ, ще приема неговитѣ освѣтления, а г. Бобчевъ нека пазѣ своитѣ освѣтления въ джоба си. — Азъ казвамъ: на 45-я день отъ датата на заповѣдта за демобилизацията изтича срокътъ на единъ записъ. Ето какво пише законопроектътъ: (Чето) „Всички парични задължения, обаче, трѣбва да получатъ отсрочка съ толкова дни подиръ падежа си — а моятъ падежъ е на 15 февруарий — колкото сж се изминали отъ 17 септемврий 1912 г. до 45-я день, слѣдващъ общата демобилизация“. Колко сж се изминали? Отъ 17 септемврий до 17 декемврий сж се изминали три мѣсеца, отъ 17 декемврий до 17 януарий още единъ — четири мѣсеца, до 17 февруарий още единъ мѣсець — петъ мѣсеца безъ два дена. Споредъ това азъ имамъ право да кажа прѣдъ съда: ще ми позволите отъ този день да се ползувамъ отъ тази отсрочка, която законътъ ми дава.

Министъръ П. Абрашевъ. Тѣй — отъ нея дата 5 мѣсеца.

(Прѣдседателското мѣсто заема наново подпрѣдседателъ г. А. Буровъ)

М. Таневъ: Азъ, на когото срокътъ на записа изтича на 15 февруарий, и отъ този день ще съмъ свободенъ да търкувамъ, азъ имамъ петъ мѣсеца врѣме да търкувамъ да си платя тѣзи длѣгове; а вие, който сте били на боя и на 15 февруарий се завърнете у дома си, и падежътъ на записа ви е на 17 септемврий и неговиятъ срокъ изтича тъкмо на 15 февруарий, на 16 февруарий васъ ще ви уловятъ да си искатъ паритѣ. Слѣдователно, казвамъ азъ, вие, който сте били на боя и падежътъ на записа ви изтектъ на 17 септемврий — вие прѣзъ врѣме на войната асж фактически се ползувате отъ тази отсрочка, защото нѣмаме кой да ви прѣслѣдва — само 45 дена ще ви се даде да се ползувате. Слѣдователно, има една неправда, че тѣзи, които се върнатъ отъ тамъ ще иматъ възможностъ петъ мѣсеца да търкуватъ, за да си платятъ задължеността, а азъ, или кой да е български гражданинъ, на когото падежътъ на записа е на 17, 18, 19 или 20 септемврий, ще имамъ само 45 дена. Виждате какъ върви по тази забѣлжка. Г. министре, ако между насъ, на които е занааятъ да боравимъ съ законитѣ, има разногласие, размислите, вие разбирате колко ще има такива

въ напътъ сѣдилища, затуй азъ казвамъ, не е ли по-добъръ да кажемъ така: „Въ допълнение на закона отъ 19 септември се дава отсрочка отъ три мѣсеца слѣдъ датата на височайшата заповѣдъ за демобилизация на армията“. И тогава всички — и единтъ, и другитѣ — ще се ползуватъ съ три мѣсеца и нѣма да има неправда, защото при първия случай има неправда — които сѣ на боя сѣ по-малко фаворизирани отъ тѣзи, на които падежътъ на записа изтича слѣдъ войната.

И. С. Бобчевъ: Хубаво, ама не на всички хора падежътъ на записа изтича на 17 септември, ами ще има и на 17 октомври, и на 17 ноември и на 17 декември.

М. Такевъ: Въмѣсто г. Бобчевъ да прѣсича, ще бъде по-добъръ да излѣзе на трибуната.

Тѣзи бѣха моитѣ съображения, по които азъ бихъ молилъ г. министра да приеме моето прѣдложение, за да постигнемъ онай цѣль, която той и всички прѣслѣдваме — да дадемъ възможностъ на всички ония, които нѣматъ срѣдства да се издѣлжатъ, да иматъ достатъчно врѣме да спечелятъ.

Но, г. г. прѣдставители, още единъ аргументъ и ще слѣза отъ трибуната. Когато се върнатъ тия хора въ мѣстата си — бакали, еснафи, кожухари и пр. — тѣ ще намѣрятъ своитѣ магазини изпразнени, реквизирани, взети отъ държавата за нейна смѣтка, а между тѣмъ и полицитѣ ще текатъ, падежитѣ ще настанатъ, лихвитѣ ще текатъ, а търговцитѣ нѣма откъдѣ да намѣрятъ стока. Иматъ да взематъ 10—15 хиляди лева отъ държавата, но държавата ще ги плати тогава, каза г. финансовиятъ министъръ, когато намѣри единъ консолидиранъ заемъ, а това нѣма да бъде по-рано отъ нѣколко мѣсеца при най-благоприятни условия. Ето защо, при тази фактическа невъзможностъ, която иматъ хората да не посрѣщатъ своитѣ полици, дайте имъ юридическата възможностъ да не ги прѣслѣдватъ, защото ще се намѣрятъ достатъчно охотници, които нѣма да се посжкватъ да продадатъ послѣдния котелъ и черга на онеи, който е далъ живота си за тази страна. Азъ казвамъ, че за честта на българския народъ нѣма да се намѣрятъ такива хора, но миналото ни учи какъ хора, които по-рано сѣ имали завидно положение сѣ били изхвърляни на улицата отъ своитѣ най-добри политически приятели. Ето защо, за да не дойдемъ до това състояние, нека днесъ, когато пишемъ закона за отсрочката, да прѣдвидимъ всички евентуалности и напишемъ единъ законъ, който да дѣла отъ себе си пълна справедливостъ и правда.

Прѣдседателствуещъ А. Буровъ: Има думата амблскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Петко Теодоровъ.

П. Теодоровъ: Г. г. народни прѣдставители! Вземамъ думата по законопроекта за мораториума не защото се считамъ, че съмъ особено компетентенъ по материята му, но само заради това, защото г. Такевъ благоволѣ да ви занимае отново съ редица въпроси, прѣдрѣшени вече отъ васъ. При разискването на законопроекта на първо четене се повдигна въпросъ за отсрочката, която трѣбва да се даде за изпълнение на паричнитѣ задължения. И въ това отношение се посочи отъ народното прѣдставителство единъ изходъ, единъ модусъ, и този изходъ вече е възприетъ отъ комисията. Сега да се повръщаме отново къмъ него, къмъ срока на отсрочката, менъ ми се струва, че е вече излишно. Но на всѣки случай, понеже г. Такевъ настоява и то твърдѣ упорито да се поврънемъ на сѣщата въпросъ, азъ съетохъ за нужно да взема думата по него и отнема вашето внимание тѣй, както и той го отне, може-би, безполезно.

Извѣстно ви е, че законътъ за мораториума, който гласувахме на 22 септември, бѣше много кратъкъ и носѣше съ себе си, така да се каже, извѣстни дефекти, недостатѣци. Неговитѣ недостатѣци се заключаваха въ това, че той опрѣдѣляше единъ срокъ, слѣдъ който да се свърши мораториумътъ, опрѣдѣляше, че падежътъ на всѣки единъ ефектъ ще се продължи само съ три мѣсеца, безъ да се взема въ внимание продължителността на събитията, които прѣдизвикаха този мораториумъ, т. е. не се установяваше връзка между тримѣсечния срокъ на отсрочката и траенето на изключителнитѣ обстоятелства, които и сега ние прѣживяваме, и които наложиха отсрочката тогава и я налагатъ и сега. Ако бѣше възможно още тогава да опрѣдѣлимъ, колко врѣме ще траятъ тия изключителни обстоятелства, тогава още можехме да фиксираме точно и врѣмето, съ което се продължава срокътъ на издаденитѣ до тогава полици. Но това не можехме да прѣдвидимъ тогава, както не можемъ да го прѣдвидимъ и сега, и заради това сега сме принудени да направимъ едно допълнение на този законъ, като продължимъ срока и то сѣ толкова, съ колкото траятъ развиващитѣ се още изключителни събития, за да може съ прѣкръпяването на политическитѣ ненормалности да се възстанови нормалниятъ търговски животъ въ страната. Намъ ни липсваше тогава, както и сега, мѣрката, съ която да опрѣдѣлимъ врѣмето въ продължение на което ще траятъ изключителнитѣ обстоятелства. Ние не сме сигурни, че скоро ще се сключи мирътъ, не знаемъ дали нѣма да се възобновятъ военнитѣ дѣйствия, не знаемъ кога мобилизацията, която отплѣче населението отъ неговия търговски животъ, ще се прѣкрати, не знаемъ кога ще може да се объяви демобилизацията на войската и кога всички взети подъ знамената ще могатъ да се завърнатъ по домоветѣ си и да започнатъ своитѣ търговски сдѣлки. Ние не можемъ сега, даже приблизително, всичко това да опрѣдѣлимъ. А да гласуваме едно положение, както иска г. Такевъ или както искаше по-рано г. Провадалиевъ, съ което да се опрѣдѣля точно числото на днитѣ и мѣсецитѣ на отсрочката, то значи да попаднемъ въ сѣщата грѣшка, въ която попаднахме и по-рано при гласуването на първия законъ. Ето защо, най-правилно е просрочката да се свърже сега съ едно отъ онѣзи обстоятелства, настѣпването на което е въ зависимостъ отъ прѣкръпяването на изключителното положение въ страната. Кое би могло да бъде това обстоятелство, съ което би могла да се свърже отсрочката? Свършитъ, които едновременно съ насъ гласуваха своя законъ за мораториума, сега скоро го измѣниха така: дадената по-рано отсрочка отъ три мѣсеца се продължава съ още три мѣсеца, но въ никой случай това продължение не може да бъде съ единъ мѣсець по-късно отъ сключването на мира. Значи срѣбското правителство, така да се каже, е свързало траенето на мораториума съ датата на сключването на мира. Доколко това обстоятелство е въ контактъ, въ сѣотношение съ дѣйствителното повръщане на войнитѣ по домоветѣ си, твърдѣ мѣчно е да се каже. Има наистина извѣстно съотношение, но още никой не може да опрѣдѣли отъ сключването на мира до демобилизацията и до дѣйствителното завръщане на войнитѣ по домоветѣ имъ, колко врѣме ще изтече. Нѣкои недрѣвидени обстоятелства, като повръщания на тренове, извънредни студове и пр., могатъ да задържатъ завръщането на войнитѣ по домоветѣ имъ повече отъ единъ мѣсець слѣдъ демобилизацията. Въ случая, съ поправката, която сега се прави на първия законъ, виждаме отсрочката да се свързва съ демобилизацията на напѣтѣ войски, или по-право съ датата на издаванетоъ указа за демобилизацията. Съ други думи ние свързваме прѣкръпяването на изключителнитѣ обстоятелства съ едно

дѣйствиe — демобилизацията — което дѣйствително ще ги прѣкрати и същевременно правимъ съвършено разтежимо това наше разпорѣждане, понеже правителството има право да издаде заповѣдта за демобилизацията по свое усмотрѣние, съ известно число дни по-рано или по-късно отъ дѣйствителното извършване на демобилизацията; съ това ние, така да се каже, прѣдоставяме на правителството то само да прѣцѣпи истинскитѣ нужди на населението, и по-точно дните, които трѣбва да му се дадатъ като отсрочка. Съ други думи, ние прѣдоставяме на правителството то само да намѣри единъ изходъ въ случая, то да налутка истинския моментъ, отъ когото трѣбва да се възстанови платежната способност на населението въ страната. По-хубаво отъ това, ми се струва, че не можемъ да направимъ. Всѣки споръ за дни въ случая е губене на врѣме. Недавна маджарскиятъ парламентъ гласува подобно положение и почти въ сѣкия смисълъ. Маджаритѣ, прѣдъ видъ на мобилизацията, която иматъ у себе си, създадоха цѣлъ редъ законоположения, свързани съ тази мобилизация, отъ воененъ, граждански и търговски характеръ. Между другото, тѣ дадоха право на правителството си, когато то намѣри за необходимо да суспендира известни съществуващи законоположения, известни членове на съществуващото гражданско право и сѣдопроизводство, само и само да облекчи населението по отношение неговитѣ платели. Значи тамъ камарата чисто и просто прѣдостави на правителството то само да издаде наредби, каквито намѣри за добръ, и да ги прилага толкова врѣме, колкото намѣрва за необходимо до възстановяване на нормалния редъ. Нашето положение въ случая подхожда на унгарското. Да търсимъ подобни примѣри въ други мѣста, е излишно, защото, както ви е известно, мораториумътъ е една изключителна мѣрка, едно изключително положение, което не е писано въ никой законъ за нормални врѣмена. То е едно врѣменно законоположение, което се създава за изключителни събития. Ето защо г. Такевъ съвършено неумѣстно свързва мораториума съ този членъ отъ търговския законъ, който се отнася до отсрочка отъ съвършено друго естество, отъ гражданско естество, макаръ и тукъ и тамъ да е казана сѣ една и сѣща дума „отсрочка“. Ние тукъ говоримъ за една всеобща отсрочка при едно извънредно положение; а не за она, прѣдвидена въ гражданскитѣ кодекси за частни случаи на спиране платки, фалименти и пр.

Друго едно неудобство, г. г. народни прѣдставители, прѣдставлявае гласуваниятъ по-рано отъ насъ законъ за мораториума. Това неудобство състои въ това, че се отсрочваха изплащанията въ известно врѣме за три мѣсеца. Даже и да се измѣнише това врѣме на шестъ мѣсеца, или въобще на толкова, колкото дѣйствително бѣше нужно, то пакъ щѣше да се прѣдизвика една голѣма аномалия въ страната. Този законъ можеше да се тълкува, че отсрочка плащанията прѣзъ известно врѣме, а не и че ги продължава съ известно врѣме; така че, слѣдъ свършването на това опрѣдѣлено врѣме, падежитѣ на всички ефекти, които настѣпватъ за плащане отъ 17 септемврий до изтичането на тѣзи мъртви мѣсеци щѣха да настѣпятъ едновременно въ единъ и сѣщи день, въ първия день слѣдъ изтичането на мораторния срокъ фактически е невъзможно всички тѣзи ефекти да се издѣлкатъ въ единъ и сѣщи день; понеже нито едно лице въ единъ и сѣщи день не може да изплати всички свои задължения, които то е подписвало и издавало въ единъ периодъ отъ нѣколко мѣсеца. Значи при първото положение щѣше да настане една бъркотия въ нотариуса, въ сѣдилищата и у всички частни лица, защото трѣбваше въ единъ день да се ликвидиратъ вземанията-даванията, станали въ продължение на нѣколко мѣсеца. И това неудобство

г. министърътъ е прѣдвидѣлъ и го прѣмахва съ изнесено отъ него положение, въ което се казва, че падежитѣ на всѣки единъ ефектъ постѣпно ще получи отсрочка отъ падежа си насити съ толкова дни, колкото е траялъ мораториумътъ. Това ново положение, споредъ менъ, е цѣлѣсообразно и противъ него не можемъ да възставаме. Наистина, ми се струва въ Сърбия такова тълкуване на закона не е дадено, но, може-би, въ ярая на краищата, и тамъ ще бѣдатъ принудени да го възприематъ. Сега, г. Такевъ смѣта, че съ тъй положение се създава една изправа; понеже полицитѣ на лицата, които са на война и на които настѣпва падежътъ на 17 септемврий, ще трѣбва да бѣдатъ платени на 45-я день слѣдъ обявяването заповѣдта за демобилизацията, а лицата, които били тукъ, щѣли да иматъ на разположение единъ по-дълъгъ периодъ врѣме. Съ всѣмъ погрѣшно. Падежитѣ на всички задължения, безразлично, да-ли дължниците са на войнѣ или тукъ, се продължава съ този срокъ, само че лицата, които са тукъ ще иматъ на разположение единъ по-голямъ периодъ отъ врѣме за уреждане на платѣжитѣ си, тогазъ, когато тѣзи, които са на война ще иматъ единъ по-незначителенъ периодъ свободно врѣме. Но прѣдполага се, че на 17 септемврий, когато се объяви мораториумътъ, всички са били подготвени да платятъ платѣжитѣ си, които настѣпватъ на 17 септемврий и че 45 дена имъ се даватъ само за възстановяване на работитѣ си. Послѣ, както всѣки се е подготвялъ да плаща платѣжитѣ си, които настѣпватъ въ послѣдующитѣ дни слѣдъ 17 септемврий, тъй сѣщо ще може постѣпно да ги посрѣща и слѣдъ свършването на мораториума. Не трѣбва да се изпуска изъ прѣдъ видъ, че мораториумътъ не трае само отъ 17 септемврий до деня на демобилизацията, плюсъ 45 дена, а това е само неговия минималенъ срокъ — а въ сѣщностъ мораториумътъ ще бѣде по-дълъгъ и различенъ за всѣки ефектъ, той ще трае този минималенъ периодъ врѣме, плюсъ врѣмето отъ 17 септемврий до падежа на полицата. Това показва, че мораториумътъ у насъ ще има голѣми послѣдствия и ще се отразява върху цѣлия икономически и търговски животъ въ продължение на година, а може-би и повече врѣме. Напр., шестмѣсечна полица, издадена наскоро прѣди 17 септемврий, ако мораториумътъ трае шестъ мѣсеца, ще подлежи на изплащане почти една година отъкъде е била издадена. Онѣзи, които искатъ по-дълго продължение на отсрочката, ще трѣбва да излизатъ само отъ интереса на лицата, които подписватъ полица, защото по този начинъ тѣ фаворизиратъ само дължниците, а не трѣбва да се забравя, че всѣкъ всѣко задължение има едно вземане и че вземането се съпада често съ даването. Единъ търговецъ има известно количество задължения, но въ сѣщото врѣме има известно количество вземания. Ако вне продължително отсрочката за шестъ мѣсеца, вне спирае въ продължение на цѣла година кредитоспособността на хората и, безъ да облекчаватъ нѣкого, освѣмъ недобросъвестнитѣ, не имъ даватъ възможностъ за дълго врѣме да се ползватъ съ новъ кредитъ, да разширяватъ своитѣ дѣйствиа, както тѣхната инициатива и тѣхнитѣ намѣрения биха имъ посочи; вне ги лишавае просто и чисто отъ възможността да разширятъ своята търговия. Тѣй щото мораториумътъ, колкото е полезенъ за дължниците, толкова е вреденъ за кредиторитѣ, и понеже кредиторитѣ и дължниците често се съпадатъ въ едно и сѣщо лице, каквото е търговецътъ въ сѣщностъ, тази отсрочка донася само вредни послѣдствия. Другъ би билъ въпросътъ, ако ние имаме голѣми задължения въ странство, ако този мораториумъ се отнасяше и за нашитѣ държавни дългове, ако държавата би могла да отсрочи прѣзъ него своитѣ плащания. Но и въ този случай не виждамъ защо трѣбва

да продължим колкото се може повече мораториума, задълженията на българската държава къмъ странство не се обхващатъ отъ него, а частнитъ задължения къмъ страннитъ кредитори сж почти нищожни въ сравнение съ тѣзи, които имаме помежду си въ страната. Не трѣбва да се мисли, че съ този мораториумъ ние искаме да насърчимъ, така да се каже, неплащанията си къмъ чуждестраннитъ кредитори, а още по-малко, че заради тѣхъ именно би трѣбвало да се създава мораториумъ, както мисли г. Ганчевъ. Азъ мисля, че достойнството на българския народъ изисква да не злоупотребяваме съ законоположенията си въ ущърбъ на законнитъ интереси на кредиторитъ въ странство, защото ние съ тѣхъ въ послѣдствие ще работимъ повече и по-интензивно и по-интимно.

Г. Такевъ мисли, че срокътъ, прѣдвиденъ въ проекта, не билъ достатъченъ и иска да се продължи съ още три мѣсеца слѣдъ деня на демобилизацията. Г. г. народни прѣдставители! Отъ туй, което казахъ по-рано, се видѣ, че тукъ числото на днитъ — 30, 45 или 90 — не играе абсолютно никаква роля, защото народното прѣдставителство прѣдоставя чисто и просто всичко на правителството, прѣдоставя нему, когато то намѣри за възможно да издаде заповѣдта за демобилизация. Издаването на тази заповѣдъ ще стане по негово усмотрѣние, споредъ неговата прѣцѣпка на положението. Ние само фиксираме съ колко се отсрочаватъ пладежитъ на ефектитъ отъ датата на издаването тази заповѣдъ. Какво значение има този срокъ отъ 45 дена? Той има само това значение, че, като е дългъ, ще плащи както чужденцитъ, така и насъ самитъ, и ще застрашава нашата търговия. А между това опрѣдѣлямъ ли го сега въ 30 или 90 дена, въ сжщностъ то е сѣ едно, защото правителството като ускори или забави публикуването заповѣдта за демобилизацията, може да намали или да увеличи този срокъ съ цѣль мѣсецъ и повече. Ето защо е излишно сега да се пазаримъ върху срока. Комисията е приела 45 дена, добръ, остава послѣ правителството да опрѣдѣли датата, отъ която ще почне да тече този срокъ. Въ това отношение азъ поддържамъ напълно законопроекта и намирамъ, че той внася умѣстни поправки на първия законъ. Считамъ, обаче, за нужно да спомена, че той задължава да се плащатъ лихвитъ за просроченото врѣме, тъй както задължаваше това и първиятъ законъ за мораториума, тъй както въобще задължаватъ това и всички закони за мораториумъ въ другитъ държави. Въпрѣки твърдителността на г. Такева, това задължение е справедливо, съ плащането на лихвитъ се уравниватъ взаимнитъ отношения, тѣ ще възстановятъ своето търговско име и ще запазятъ своята честъ. Неплащането на лихвитъ ще затрудни всички кредитни учрѣждения, които раздаватъ пари съ лихва и ще имъ докара явна загуба. Никакъ въ странство нѣма да намѣрите прецеденти на гласуване закони за неплащане лихви въ врѣме на всеобщъ мораториумъ, наопаки, тамъ ще намѣрите закони, въ които се казва, че всѣки търговецъ, който злоупотребилъ или укриве състоянието си въ врѣме на общъ мораториумъ, ще се прѣсѣджда като злонамѣренъ фалитъ, а ако това става отъ частно лице, то ще се прѣсѣджда като обикновенъ злоупотребителъ съ довѣрие и т. н. Мораториумътъ нѣма за цѣль да насърчи тѣзи, които не си плащатъ, а има за цѣль да даде спокойствие на онѣзи добросъвестни синове, които сж отишли на бойното поле, да могатъ да забравятъ житейскитъ си грижи, да забравятъ платежитъ си, да се прѣдатъ всецѣло на общото дѣло, на службата на родината си, и да изпълнятъ честно и достойно високия дългъ, който отечественитъ интереси имъ сж наложени. Та въ това отношение азъ мисля, че нѣма да се намѣри нито единъ отъ народнитъ прѣдставители, който да

поддържа прѣдложението на г. Такева, да не се признава лихва за отсроченото врѣме.

Остава ми сега публично да помоля г. докладчика за една поправка въ законопроекта, която имамъ честта вчора да му изложа, но той не благоволи да възприеме. Въ члена е казано: „Отсрочката се продължава при сжщитъ условия до 45-я денъ включително слѣдъ издаване заповѣдта за обща демобилизация“, и по-нататъкъ „че срокътъ на всѣки единъ ефектъ се продължава съ толкова дни подиръ падежа си, колкото сж изтекли отъ 17 септември 1912 г. до 45-я денъ, слѣдващъ общата демобилизация“. Тукъ има, очевидно, една грѣшка. Първата частъ опрѣдѣля врѣмето на мораториума, отъ 17 септември до датата на издаване заповѣдта за обща демобилизация, а втората частъ — „до датата на общата демобилизация“. Има, прочее, едно противорѣчие, една и сжща епоха се опрѣдѣля различно и азъ ще моля г. докладчика да даде слѣдното тълкувание на този текстъ: думитъ „слѣдъ издаването заповѣдта за обща демобилизация“, и думитъ: „слѣдващъ общата демобилизация“ да се разбиратъ: „отъ датата на публикуване на указа за общата демобилизация въ „Държавенъ вѣстникъ“. Освѣнъ това думата „обаче“ да се замѣни съ думата „прочее“ като по-умѣстна въ случая.

Това като се приеме, азъ мисля, г. г. народни прѣдставители, че нѣма защо да правимъ нѣкакви други спецификации и да пишемъ много членове въ този законъ, както иска това г. Такевъ, ами да се ограничимъ съ закона тъй, както е написанъ, като единъ изключителенъ законъ, който е създаденъ за изключителни обстоятелства. И колкото по-малко врѣме се прилага този изключителенъ законъ, толкова по-хубаво ще бѣде за цѣлия български народъ.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Има думата орханийскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Павелъ Парапановъ.

П. Парапановъ: Г. г. народни прѣдставители! На първъ погледъ разсѣжденията, които изказа г. Такевъ, сж доста силни и доста убѣдителни. Обаче тѣ могатъ да бѣдатъ такива, само ако се намираме прѣдъ едно положение — всички парични задължения да иматъ падежа си на 17 септември 1912 г. и всички тия, за които, така да се каже, се явяваме въ помощъ съ този законъ за мораториума, сж длъжници. Ако бѣше такова положението, той е правъ, като настоява да дадемъ единъ по-дългътъ срокъ, отъ още три мѣсеца. Но ние, за честъ на всѣки българинъ, трѣбва да приемемъ, че тѣ сж повечето кредитори, повечето иматъ да взематъ, отколкото да даватъ; и азъ вѣрвамъ, че тия, които сж на бойното поле, сами ще останатъ недоволни отъ такъвъ единъ дългътъ срокъ, ако той се прокара, защото, като се завръщатъ тукъ, тѣ ще искатъ да се прѣдатъ на работата си, на търговията си, на своитъ вземания-давания. И ако ние умъртвимъ това врѣме, ако атрофираме икономическия животъ за единъ такъвъ дългътъ периодъ, азъ ви увѣрявамъ, че тѣ самитъ ще останатъ възмутени отъ това. Срокътъ трѣбва да бѣде по-малкъ, за да имъ даде възможность, като кредитори, като дойдатъ тукъ, да почнатъ да събиратъ своитъ кредити. Азъ се води, както казахъ, отъ това съображение, че тѣзи хора, които сж на бойното поле, и тѣзи, които сж останали тукъ, не ще могатъ да работятъ, не ще могатъ да търгуватъ; тѣ ще иматъ нужда отъ единъ по-късъ срокъ. Та азъ съмъ противъ това прѣдложение на срока, който трѣбва да се остави даже единъ мѣсецъ, както бѣше въ първия законопроектъ. Но прѣдъ видъ на това, че е станало продължението на срока съ съгласието на г. министра, нека остане единъ и половина мѣсецъ,

Г. Такевѣ придаваше единъ особенъ ефектъ, така да се каже, на друго едно сѣжжение, а именно, какво би станало съ единъ такъвъ длъжникъ, когато падежътъ на неговата креанса, на неговото задължение е 17 септемврий. И като разказваше какъ ще стане демобилизацията, питаше, има ли достатъчно врѣме да се изплатятъ креанситѣ или не. Вѣрно е това, ако падежитѣ биха били само на датата 17 септемврий. Обаче има креанси, задължения, които сѣ съ падежъ прѣзъ цѣлото врѣме на мораториума. Но това не е важно сега.

Азъ бихъ помолилъ г. министра да ми даде обяснение за единъ другъ случай: какво ще стане съ такова едно задължение, което има своя падежъ на 46-я денъ отъ демобилизацията?

Както виждате, тѣ се обгръща отъ мораториума и отговорътъ ще бѣде, че срокътъ не може да се продължи. Да, тамъ е несправедливостта, тамъ е неправдата. И ако би могло да се намѣри на това лѣкъ, добръ ще сторимъ да помогнемъ — защото всички задължения се ползватъ съ единъ срокъ — а това именно задължение, защото е имало непацъстието да бѣде на 46-я денъ слѣдъ демобилизацията, несправедливо трѣбва да се изпълни.

С. Консуловъ: Кредиторътъ ще му даде срокъ.

П. Парапановъ: Това е вѣрно — отъ кредитора зависи. Но тукъ се дѣява една малка несправедливостъ. Сега въ закона какво може да се намѣри? Добръ е да се намѣри единъ модусъ да се помогне на тѣзи, които иматъ по-блиски падежи до деня, въ който се свършва мораториумътъ. Тамъ е, споредъ мене, сакатлъктъ или дефектъ на закона, а не въ друга смисълъ, както каза г. Такевѣ.

Та, азъ ще поддържамъ, че срокътъ, който се прѣдвизда въ законопроекта, е достатъченъ и прѣдостатъченъ.

Колкото се касае до лихвитѣ, за които г. Такевѣ каза, че би трѣбвало да се прѣмахнатъ, азъ мисля, че не можемъ да направимъ това: то ще бѣде цѣлъ абсурдъ. Лихвитѣ се дължатъ по силата на закона, по силата на договора между частнитѣ лица, а такива сключени договори между частни лица иматъ силата на законъ. Какъ ще анулираме, какъ ще отнемемъ това право на кредитора, когато то е придобито по силата на единъ законъ, по силата на единъ договоръ? Независимо отъ това има кредитори отъвънъ, чужди подданици. Какъ ще имъ наложимъ този законъ? Та, споредъ мене, ще бѣде абсурдъ, ако се прокара такова нѣщо.

Независимо отъ всичко това, азъ ще притурия пакъ нѣщо къмъ мисълта си, що се отнася до сроковетѣ. Ако се приеме мѣсецъ и половина и въ края на крайцата и този срокъ би се указалъ, че е късъ, ние можемъ да го продължимъ, но не можемъ да го намалимъ, заради това заявявамъ, че ще поддържамъ законопроекта, както ни се прѣдлага, и бихъ молилъ г. г. народнитѣ прѣдставители да го приематъ.

Азъ ще се спра на една редакционна поправка, която бихъ желалъ да стане въ самия законопроектъ. Както се знае, имаме една отсрочка, единъ мораториумъ за врѣмето отъ 17 септемврий до 17 декемврий. Въ втората алинея на този членъ единственъ се казва: (Чете) „Всички парични задължения, обаче, трѣбва да подучатъ отсрочка съ толкова дни подиръ падежа си, колкото сѣ се изминали отъ 17 септемврий 1912 г. до 45-я денъ, слѣдващъ общата демобилизация“. Азъ мисля, че ако стане тази поправка, както се прѣпорѣчва отъ г. Петко Теодорова, по-добръ ще се изрази мисълта. Та, бихъ искалъ да се възприеме тази мисълъ на г. Петко Теодорова и да се поправи законопроекта, като се намѣри дума, съ която да се изрази тая мисълъ, че съ отсрочката която досега е била отъ 17 септемврий до 17 декем-

врий, се ползватъ всички парични задължения; понеже имаме единъ фактъ свършенъ, а понеже и по-горѣ се казва, че мораториумътъ се продължава до 45-я денъ слѣдъ издаванетоъ заповѣдта за обща демобилизация, то да се притури, че съ тази отсрочка отъ 17 септемврий до 17 декемврий се ползватъ всички парични задължения.

Министъръ П. Абрашевъ: Нѣма нужда отъ нищо.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Има думата пловдивскиятъ народенъ прѣдставител г. Димитъръ Тончевъ.

Д. Тончевъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ вземахъ думата, за да изкажа нѣкои съображения, които биха били полезни, относително факта, да не се смѣсва мораториумътъ, който ние днесъ тукъ гласуваме и който се състои само въ продължение сроковетѣ за изплащане, съ онзи мораториумъ, който е прѣдвиденъ въ търговския законъ при несъстоятелността, защото виждамъ, че даже напишатъ колегата г. Такевѣ мисли, като-че-ли има нѣщо общо между онзи мораториумъ, който е прѣдвиденъ въ търговския законъ, и този, който ние тукъ гласуваме. И се страхува да не би сѣдилищата да приложатъ нѣкои постановления отъ отдѣла за мораториума отъ търговския законъ спрѣмо този. Заради това ние трѣбва да изтъкнемъ точно и ясно, че законопроектътъ за мораториума, който ние сега гласуваме, нѣма абсолютно нищо общо съ онзи мораториумъ, който е въ търговския законъ. Тѣ сѣ двѣ свършено различни материи, които се регулиратъ отъ свършено различни правила. Мораториумътъ, за който говори търговскиятъ законъ, е спиране дѣйствието на едно сѣдебно рѣшение, което обявява нѣщото въ несъстоятелностъ. Единъ сѣдъ обявява X въ несъстоятелностъ, по искането на кредиторътъ или служебно; този несъстоятеленъ отива въ сѣдилището и го моли да не прилага въ изпълнение рѣшението, съ което се обявява въ несъстоятелностъ, ако, разбира се, докаже, че може да заплати въ известенъ срокъ. Макаръ сѣдътъ да уважи искането на несъстоятелния за мораториумъ, законътъ казва, че послѣдниятъ не се прилага спрѣмо онѣзи кредитори, които сѣ прѣдвидени въ чл. 788 — обявения въ несъстоятелностъ трѣбва да плати на падежа на държавата и привилегированитѣ съ залогъ кредитори; за тѣхъ отсрочка нѣма. Защо? Много ясно — защото другъ единъ членъ отъ търговския законъ казва, че кредиторитѣ, които иматъ привилегии, които иматъ залогъ, не влизатъ въ масата на несъстоятелността; тѣ сѣ вънъ отъ нея. Следователно, чл. 788, който се намира въ отдѣла за мораториума, като казва, че този мораториумъ не се прилага къмъ тѣзи креанси, не казва нищо друго, освѣнъ да повтори началото, изказано по-рано въ сѣщия търговски законъ, че кредитори, които иматъ привилегии или залогъ, не влизатъ въ конкурентната маса, че тѣзи кредитори въ нищо не сѣ засегнати отъ тази несъстоятелностъ, т. е., че тѣ отъ нея не страдатъ. Прочее, заблѣжката на г. Такева би била права да се прибави безъ изключение само въ такъвъ смисълъ, ако имаше страхъ, че сѣдилищата могатъ да смѣсватъ мораториума, който сега гласуваме, съ онзи въ търговския законъ. Ние имаме работа съ единъ законъ за продължение сроковетѣ за плащане, дѣто го казватъ французитѣ la loi pour la prorogation des échéances. Може-би у насъ е неудачно названието „мораториумъ“, защото този специаленъ технически терминъ се отнася, споредъ моето скромно мнѣние, само къмъ мораториума при несъстоятелността. И азъ, доколкото можахъ да събера справка, въ всички почти закони, които създаватъ мораториумъ по причина на война, каквито сѣ франсузитѣ, нийдѣ не употрѣ-

баватъ думата „мораториумъ“, защото тя е специаленъ технически терминъ за онзи мораториумъ, който се третира въ търговското право. Ето, прочее, защо азъ мисля, че заблъжквата на г. Такева би била излишна въ дадения случай, и още повече пъкъ, че г. министърътъ тукъ е прибавилъ „Всички парични задължения“.

На основание на тѣзи съображения, азъ мисля, че тѣй, както е редактиранъ текстътъ, би билъ добъръ да отговаря на всички тѣзи искания, за да не породи никакви съмнѣния.

Прѣдседателствуещъ А. Буровъ: Има думата старозагорскиятъ народенъ прѣдставител г. Василъ Димчевъ.

В. Димчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Въ изпълнение на тѣзи съображения, които изказа г. Тончевъ, относително това, че не трѣбва да смѣсваме мораториума при търговската несъстоятелностъ, съ мораториума, който е прѣдметъ сега на разглеждане, ще добавя още слѣдното, че ако едно лице, което върши търговия, има задължения отъ категорията на привилегировани, този, който има вземания съ нотека, не може да му наложи плащането, докогато точно режимътъ на закона за мораториума, който сега гласуваме; този търговецъ ще се ползува отъ мораториума при условие, ако не е обявенъ въ несъстоятелностъ. Значи, докогато ще трае срокътъ въ закона за мораториума, който сега гласуваме, единъ търговецъ, ако се окаже нередовенъ въ своитѣ плащания, не може да го обявите въ несъстоятелностъ. Ако ли-же той е обявенъ въ несъстоятелностъ, за него ползуването отъ сроковетъ прѣстава аслж по отношение на всичкитѣ негови задължения; той аслж не се ползува съ сроковетъ, затуй, защото има специално разпоредение за това; относително тази институция — институцията за обявяването въ несъстоятелностъ — както знаете, има цѣла глава, цѣла половина на търговския законъ. И така, азъ мисля, че право бѣше сжжданието, което изказа г. Тончевъ, че въ дадения случай ние смѣсваме два вида мораториума, което не трѣбва да правимъ.

Сега искамъ да направя нѣкои бѣлѣжки, относително прѣдложението, което направи г. Такевъ, въ смисълъ: първо, да се продължи срокътъ на мораториума съ още 45 дни, вѣнъ отъ тѣзи, които се прѣлагатъ въ закона, и второ, изтеклитѣ лихви да станатъ несъбираеми. При първото прѣдложение азъ мисля, г. г. народни прѣдставители, че ние трѣбва да се провикнемъ отъ съзнанието, че мораториумътъ е едно нокче съ двѣ острила, и колкото много е желателно ние да охранимъ длъжницитѣ отъ по-скоропешното управление на взисканията срѣщу тѣхъ, за да ги избавимъ отъ разорение, толкова по-много е страшно спирането на кредита, спирането на живота, спирането на търговскитѣ обръщания въ една страна. Защото, когато ние пледирате за отлагане на плащането, ние трѣбва да знаете, че колкото врѣме подиръ демобилизацията ще бѣде въ сила законътъ за мораториума, толкова врѣме въ насъ животътъ ще стои въ застои, и ще бѣде твърдѣ страшно за насъ, ако ние си наложимъ сами продължението на войната съ силата на единъ законъ, който самички си гласуваме. Ние трѣбва да се взаремъ въ нашитѣ икономически отношения и да знаемъ, че вземанията-даванията у насъ сж повече помежду ни, отколкото, отъ една страна, между насъ, и отъ друга страна — въ странство. Ние имаме по-голѣми търговци, имаме кредитни учрѣждения, които иматъ търговски отношения съ странство, но тѣ сж разпрѣснали една мръжа съ своя кредитъ въ страната помежду насъ и не може животътъ да потръгне у насъ дотогава, докогато ще сжествува законътъ за мораториума. Вие, напр., държите ли

смѣтка колко влогове, колко пасивни операции има въ маса кредитни учрѣждения въ страната? Ако вие наложете мораториумъ за по-дълъгъ срокъ, на никое кредитно учрѣждение не можете да му наложите да плати влоготъ на българскитѣ граждани, които иматъ спестени пари и вложени въ тѣхъ. И всѣки единъ, когато ще се върне отъ бойното поле, каквото има спестено, а пъкъ ние знаемъ, че има спестено една голѣма частъ — ще трѣбва да го потърси, за да вземе да си посрѣшне работата, или ще трѣбва да отиде да си уреди смѣткитѣ съ единъ по-голямъ търговецъ, за да може да му вземе новъ креансъ, че да отиде да депозира портфейла си въ друго кредитно учрѣждение, да си подкрѣпи работата — всичко това ще остане въ единъ застои и не ще може никога да потръгне животътъ, дотогава, докогато ние не дадемъ възможностъ на кредита у насъ да потръгне, защото той е силата у насъ; особено въ една заралдающа се държава, въ която има начало и на търговия, и на индустрия, и усилия за по-интензивно производство, кредитътъ е, който крѣпи тая държава, а вие съ продължението на мораториума спъвате кредита, не му давате да потръгне, и слѣдователно, не давате едно подпомагане на производителнитѣ сили, за да могатъ тѣ да задѣйствуватъ. Отъ тази гледна точка, когато погледнемъ на въпроса, азъ мисля, че продължението на срока на повече отъ 45 дни, ще бѣде една грѣшка. Безспорно, че слѣдъ настѣпването на нормалнитѣ условия, настѣпването момента за плащането ще има да се отрази лошо на нѣкои: ще има хора, които нѣма да иматъ срѣдства; слѣдствията тѣй сж се стекли, че разорението е било голѣмо. Но една абсолютна справедливостъ ние не ще можете да намѣрите. Ние ще трѣбва да вземемъ прѣдъ видъ общото положение и то трѣбва да бѣде мѣродавно при разрѣшението на въпроса, отколкото изключенията. И така, азъ съмъ на мнѣние, че срокътъ 45 дни е единъ достатъчно справедливъ срокъ, който трѣбва да се приеме. Отъ друга страна, ние трѣбва да се съгласимъ, че министерството ще бди и ще внимава и то да направи, каквото зависи отъ него, за да прѣцѣни нуждитѣ и интереситѣ на голѣмата маса отъ населението, и съобразно съ туй да издава и заповѣдта за демобилизация. Г. Такевъ, напр., каза: „Съ туй положение, съ което вземате за начало на прѣсѣтане срока, датата на издаване указа за демобилизация, вие не давате на хората нито 15 дена, защото тѣ за единъ мѣсецъ не могатъ да се завърнатъ на мѣстата си“. Но ако се издаде заповѣдъ за демобилизация слѣдъ като часитѣ се завърнатъ по мѣстата си — защото, когато ще се развърнатъ по мѣстата си, тогава ще се разпуснатъ — срокътъ е пълно 45 дена, отъ дена, когато ще бждатъ освободени. Тѣй щото, правителството има възможностъ, при приложението на закона, съ огледъ къмъ интереситѣ на голѣмата маса отъ българското население, да направи този срокъ и по-краткъ, и по-дълъгъ.

Сега, колкото се отнася до другото прѣдложение, което правеше г. Такевъ, а именно, лихвитѣ да не текатъ, азъ мисля, че то не е сериозно. Не мисля, че г. Такевъ го прѣдлага сериозно, защото ~~такова~~ едно прѣдложение не може да издържи никаква критика. То е да отнемате на хората имуществото. Азъ мисля, че съ законъ да отнемете на единъ човѣкъ капитала, паритѣ му, то е сѣ едно да създадете, както вчера имахъ случай тукъ да говоря, единъ революционенъ актъ, защото дѣй ще намѣрите основание на тази несправедливостъ? „Тамъ“, каза г. Такевъ, „хората, които си полагаха живота за свободата на отечеството, които не използваша тѣзи капитални, какъ ще плащатъ лихвитѣ?“ Ами туй съображение можемъ да го разширимъ още по-нататкъ. Тамъ има хора, които умрѣха, па има и

други, които взеха пари, и не само че не ги оползотвориха, ами паритъ еж ги изели домашните и когато ще дойдатъ, нѣма да намѣрятъ нищо, затова по-добъръ е да рѣшимъ да не се плащатъ никакъ взетитъ пари. И това можемъ да рѣшимъ, ако искаме да търсимъ справедливостъ. Добъръ, но ще има хора, нѣкои отъ които стигли тамъ, а пъкъ оставили баща си или брата си; които използвали паритъ и спечелили повече; и на такива ли ще опростимъ лихвитъ на паритъ? Тукъ ще намѣримъ ли справедливостъ? Има пъкъ хора, които отъ тукъ сж дали паритъ на Ивана или на Стояна по-напрѣдъ, прѣди да отидатъ на войната, единиятъ е кредиторъ, а другиятъ — длъжникъ. Слѣдъ това и двамата отидли — и кредиторътъ и длъжникътъ. Кредиторътъ умрѣлъ, длъжникътъ останалъ да живѣе; неговото положение сега сравнително е по-добро; той ще дойде тукъ и ще има по-добро състояние, а който е кредиторъ, той е бѣдентъ, и кѣдъ ще му намѣрите края по тоя начинъ. Ако ние искате да опрощавате паритъ на хората, то тогава, както казахъ и вчера, това не е единъ законодателенъ актъ, а единъ революционенъ актъ. Азъ мисля, че това нѣщо сериозно не се прѣдложило отъ г. Такова, освѣтъ ако мисли, че трѣбва да се пледира тукъ само каузата на едни. Ако трѣбва да се пледира каузата само на едни, тогава трѣбва да се прѣдложи по-друго-яче, а именно, да се търси кой е загиналъ тамъ, кой е останалъ бѣдентъ, кой е останалъ безъ срѣдства, и нему да се опрощаватъ. Споредъ мене, такава една мѣрка не е нито цѣлестобразна, нито държавническа. Такова едно законоположение, да взема отъ Ивана и да дамъ на Стояна, не е имало досега, и азъ се чудя какъ може г. Таковъ да направи такава едно прѣдложение. Затова, азъ съмъ на мнѣние, че туй негово прѣдложение не трѣбва да се приеме, а да се приеме членътъ тѣй, както е прѣдложенъ. (Ръжкоплѣскане отъ болшинството)

Прѣдседателствующъ А. Буровъ: Обявявамъ дебатитъ за прѣратени. Има думата г. министърътъ на правосѣдието.

Министъръ П. Абрашевъ: Г. г. народни прѣдставители! Отъ дебатитъ, които станаха при първото четене на законопроекта, азъ съ удовольствие видѣхъ, че народното прѣдставителство е за закона, за отсрочката, въ тая редакция, въ тоя видъ, въ който се прѣдлага отъ комисията. И трѣбва да се признае, че прѣди законътъ да получи тази окончателна редакция, той се подвъргна на едно най-тщателно проучване. Комисията има двѣ поредни засѣдания, докато, въ края на крайщата, законътъ получи, казвамъ, тази редакция, въ каквато ви се прѣдлага. Взеха се въ внимание всички обстоятелства, които трѣбваше да бждатъ взети въ внимание, когато се гласува такава едно мѣроприятие. Много право забѣлжи г. Димчевъ, че само отъ нѣмай-къдъ, отъ една лопота на положението, едно народно прѣдставителство може да дойде да гласува единъ законъ за мораториумъ, защото законътъ за мораториума, законътъ за отсрочката не прѣдполага едно фаворизиране на длъжниците, ами едно стѣснение, едно свързване на цѣлия граждански оборотъ. Азъ се чудя на нѣкой отъ ораторитъ, които мислятъ, че съ този законъ се прави единъ фаворъ само на длъжниците. Ами че то е още подъ въпросителна, дали е фаворъ и не се ли обръща въ едно въже за тѣхния собственъ вратъ — и на длъжниците — защото длъжникътъ може да бжде длъжникъ, но той е и кредиторъ, и когато издавалъ единъ законъ за мораториумъ, то въ еднаква степенъ връзвалъ и неговия кредиторъ, и него самия като кредиторъ. По този начинъ налагащъ единъ печатъ на мръвильо, на застой въ цѣла една страна. Ето защо, когато се създава такава една наредба трѣбва голѣмо вни-

мание и трѣбва да имаме една мѣрка при създаването ѝ. Министерството направи наредбата тѣй, както я прѣдложи при първото четене. Г. г. народните прѣдставители се произнесоха благосклонно за тая наредба, но намѣриха, че срокътъ трѣбва да бжде продълженъ. И въ комисията, както казахъ, на два лѣти, въ двѣ засѣдания, се разисква по този въпросъ и се прие — и споредъ мене и 30-тъ дена, както бѣха прѣдложени, бѣха достатъчни — че 45 дена сж достатъчни. При второто четене на закона азъ не чухъ да иска нѣкой продължението на срока, освѣтъ г. Таковъ. И азъ мисля, че когато г. Таковъ иска продължението на този срокъ съ още 45 дена, до три мѣсеца, слѣдователно, отъ датата на демобилизацията или отъ датата на публикуването указа за демобилизацията, той не прави освѣтъ политика тукъ, въ Народното събрание. Защото единъ народенъ прѣдставител, който иска да се изработи законъ, който да прави честь на Народното събрание, не може да разсѣждава така. Извинете, че азъ говоря по този начинъ, но мене ме боли, да се дохожда тукъ и да се говори, че въ това врѣме, когато нашитъ братя лѣжатъ кръвта си, ние сме узаконявали мораториумъ, като сме давали за уреждане на тѣхнитъ задължения само нѣкакви 45 дена отъ датата на демобилизацията. Значи, да се политиканствува въ опрадата на Народното събрание — да се прави демагогия. Азъ ще си послужа и съ тази дума. Защо не дойде г. Таковъ въ комисията, та тамъ да се разберемъ, тамъ да развие гледището си, а не тукъ, когато има отъ галерията да го слушатъ; тамъ, прѣдъ избрани народни прѣдставители да мотивира своето прѣдложение, а не сега тукъ да се явява да държи тѣзи рѣчи.

А. Горановъ: Тамъ нѣма галерия.

Министъръ П. Абрашевъ: Да, защото тамъ нѣма галерия. И не стига това, дѣто иска продължение на мораториумъ, споредъ мене мораториумъ, отъ който могатъ да се оплачатъ тѣзи, които лѣжатъ кръвта си на бойното поле, ами още пледира тукъ за едно рѣшение отъ Народното събрание, да не се плащатъ и лихвитъ. Азъ се чудя какъ единъ юристъ . . .

П. Петрановъ: Бившъ министъръ!

Министъръ П. Абрашевъ: . . . може да излѣзе въ Народното събрание да поддържа, че послѣдното трѣбва да издаде едно рѣшение, съ което да узакони неплащането лихвитъ върху капитала. Какъ би се посрѣщнало това? Азъ не говоря, че такава едно рѣшение би изложило страната ни на вѣтъ, бихме станали смѣлши, но то би било цѣла безкрѣвна революция. Гражданскитъ правоотношения сж сложени помежду хората тѣй, както сж ги разбирали, обусловили сж ли съ плащане на лихви. Че какъ може едно Народно събрание да каже „нѣма да се плащатъ лихви“, какъ то може да вземе едно таква рѣшение? Ами ние тукъ визираме всички сдѣлки, които сж контрактирани до датата на мобилизацията при едни условия, когато хората сж били свършено свободни да установятъ своитъ правоотношения тѣй, както щатъ, и тѣ сж ги установили по този редъ — давамъ ти пари, ще ми плащашъ лихвата. И тая лихва ти ще трѣбва да платишъ. Въпросъ ще бжде само съ каква отсрочка ще можешъ да се възползувашъ за плащането, но Народното събрание да те отрѣве отъ плащане лихвитъ, то е смѣшно — смѣшно е по такъвъ начинъ да се намѣсва законодателната властъ въ частнитъ права на хората. Г. министърътъ на финанситъ, ми се чини, употребилъ тази дума въ комисията, че това би било една експроприация, и азъ ще кажа, че това би било дѣйстви-

телно една експроприация. Тъй щото, г. г. народни представители, без да губим време по този, според мене, много несложен закон, аз отхвърлям, както предложението за продължението на мораториума, на отсрочката, от 45 дена на три месеца, тъй също и всъщност помисъл за това, че можем да вземем решение, да не се плащат лихвите.

Г. Такев иска да се уговори в закона, щото да се разбере, че законът за отсрочката обема всички парични задължения. То е свършено излишно. Много право каза за това и г. Тончев и г. Димчев, че законът за мораториума, законът за отсрочката, както ви го предложих тук, е един специален закон. Този закон по никакъв начин не може да бъде смесван с закона за мораториума по търговския закон. Който разбира и който умее да чете законите, той не може да смесва тези два института: да смесва специалния закон за мораториума, който сега гласуваме и който е предишният от извънредното, от особено положение на страната, с закона за мораториума по търговския закон. И разбира се, че когато законодателят в този закон говори за всички парични задължения, не може да се говори: ами дали сдилищата не биха приложили разпоредбите на търговския закон. Ясно е, че не. Аз дори отивам до там, че казвам, че извъншни лица могат да се възползват от разпоредбите на специалния закон и след това съдят може да даде на същия отсрочка и по търговския закон. Защото, казвам, отсрочката по търговския закон няма абсолютно нищо общо с този закон за мораториума. Тъй че, от такава прибавка абсолютно няма нужда: законът е съвсем ясен.

Д-р Б. Вазов: Желателно е, вмъсто мораториум да се употреби друг термин, друго название, г. министре.

Министър Т. Теодоров: То е въ скоби поставено.

Министър П. Абрашев: Казано е „закон за отсрочката“. Ако искате, може да се махне „мораториум“ от скобите. Аз няма да правя въпрос, по-хубаво е чужда дума да няма. Но аз казвам, че в всички страни, дѣто се е прилагал законът за отсрочката, при подобни обстоятелства, въ които живѣемъ, винаги такава отсрочка се е наричала мораториумъ и никого това не е шокирало и не върва нито да шокира и да въведе сдилищата въ заблуждение.

Отъ направените тукъ предложения за какъвто измѣнение сега, азъ мога да се съглася само на едно. То е, въ закона да се каже: „Отсрочката, дадена съ временната наредба отъ 19 септември 1912 г. за изпълнението на парични задължения, се продължава, при същите условия, до 45-я денъ включително, слѣдъ публикуването заповѣдта за обща демобилизация на въоръжените сили въ царството. Всички парични задължения, обаче, трѣбва да получатъ отсрочка съ толкова дни подиръ падежа си, колкото съ се изменили отъ 17 септември 1912 г. до 45-я денъ, слѣдващъ датата на публикуването заповѣдта за обща демобилизация“. Тъй че тази поправка азъ я приемамъ, за да няма никакво съмнѣние, макаръ че и тъй, както е текстътъ, на-да-ли би могълъ да възбуди какъвто съмнѣние.

Г. г. народни представители! Азъ мисля, че тъй обяснения, които дадохъ тукъ, съ достатъчни. Но отъ рѣчта, която държа г. Такев, виждамъ, че не съвсемъ правилно се схваща изчислението на отсрочката. Г. Такевъ намира, че въ даването еднаква отсрочка на всички длъжници, спрѣмо тези, паричните задължения на които биха имали като падежъ

предиия денъ, или същия денъ на заповѣдта за мобилизация, спрѣмо тяхъ би имало една несправедливостъ, а спрѣмо другите би имало, едва-ли не, какъва фаворизация. Менъ ми се чини, че при тази ясна редакция на законопроекта, ясно и много добъръ се вижда, че за всички парични задължения отсрочката ще бъде отъ еднакъвъ периодъ, като се прилага този периодъ къмъ датата на падежа. Не може да се говори тукъ за какъва несправедливостъ. Г. Такевъ говори тукъ: „Ама този, каже, на когото паричните задължения иматъ падежъ 17 септември, той няма да се ползува отъ отсрочката тъй, както другите ще се възползватъ, напр., тези, на които паричните задължения биха имали падежъ прѣзъ мѣсецъ октомври, ноември или декември“. Не зная кой отъ г. г. ораторите заблѣжи, и споредъ менъ, много основателно, че този длъжникъ, на когото паричното задължение е имало падежъ въ деня на мобилизацията, или въ предиия денъ, той въ същностъ не би трѣбвало да се възползва абсолютно отъ какъва отсрочка. Този, който е трѣбвало да плати на 17, или на 16, или на 15 септември, той бѣше длъженъ тъй да направи своите сметки, тъй да нагоди своите стопански сметки, щото на тая дата вече да плати. И именно, ако има нѣкой, който е много фаворизиранъ, то е този, на когото паричното задължение е имало единъ падежъ съпадащъ съ датата на мобилизацията. Азъ моля да се заблѣжи добъръ, че законътъ ползува само онѣзи парични задължения, които произхождатъ отъ сдѣлки, сключени до мобилизацията. И слѣдователно, всички онѣзи страхове за сдѣлките, на които падежите ще бъдатъ, може-би, на 45-я или 46-я денъ слѣдъ датата на демобилизацията, пакъ съ свършено неоснователни. Ако задължението произхожда отъ една сдѣлка, прѣдшествуваща мобилизацията, то ще трѣбва да се възползватъ отъ тази отсрочка, отъ какъвто се е възползвало всѣко друго парично задължение, отъ петъ мѣсеца ли ще бъде, отъ шестъ мѣсеца ли ще бъде — безразлично. Важно е само паричното задължение да произхожда отъ една сдѣлка, прѣдшествуваща мобилизацията.

Съ тия кратки блѣжки, които дадохъ, азъ ще моля почитаемото народно представителство да гласува законопроекта на второ четене, като приеме тази именно поправка, която се предложени отъ г. Петко Теодоровъ.

П. Папанчевъ. Г. министре! Едно обяснение. По изпълнителните листове, които съ издадени много откопъ и които съ протѣгъ чиновници, находящи се въ България, които получаватъ напълно заплатите си, слѣдва ли да се правятъ одрѣжки отъ техните заплати?

Министър П. Абрашевъ: Азъ считамъ, че слѣдва; туй е нормално, и тъй трѣбва да бъде, . . .

П. Папанчевъ: Така трѣбва да бъде, защото има хора, които иматъ да взематъ и съ на Чатаалджа, а техните длъжници съ тукъ чиновници и получаватъ пълна заплата.

Министър П. Абрашевъ: . . . защото падежътъ на изпълнителния листъ е настѣпилъ прѣди датата на мобилизацията.

П. Папанчевъ: Ще моля да се внесе това въ протокола, защото нѣйдѣ не правятъ одрѣжки.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Ще се гласува. Следъ това ще дамъ думата на г. Петко Теодоровъ да попълни своето предложение съобразно съ декларацията на г. министра.

П. Теодоровъ: Азъ бихъ помолилъ г. министра да ми отговори, да-ли сдѣлжитъ сключени слѣдъ 17 септември се визиратъ въ сегашното предложение, или не?

Министъръ П. Абрашевъ: Не.

П. Теодоровъ: Ще попитамъ второ: нужно ли е въ това врѣме неплащането, което допуща мораториумътъ, да се установи съ протестъ или не?

Министъръ П. Абрашевъ: Слѣдъ изтичането на срока, даденъ отъ мораториума.

П. Теодоровъ: Значи, слѣдъ изтичането на срока, даденъ отъ мораториума; иначе, нѣма нужда отъ протестъ да се отегчаватъ длъжниците съ разноси.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Дебатитъ сж прикратени.

Н. Мушановъ: Азъ смѣтамъ, че въпросътъ е много сериозенъ. Г. Абрашевъ разбира това и ако искаме да създадемъ юриспруденция би било желателно по тия въпроси да се дебатира, защото азъ не зная какъ ще текатъ лихви по една полица, която не е протестирана.

Министъръ П. Абрашевъ: Азъ заявявамъ, че безъ протестъ течение на лихви не може да има. Г. Петко Теодоровъ искаше да изкопчи тази дума, но азъ не му я дадохъ.

Н. Мушановъ: Трѣбва да вземемъ думата да говоримъ по това.

Министъръ П. Абрашевъ: То е ясно, нѣма какво да дебатираме.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Дебатитъ сж свършени. Ще се гласува. Има постѣпили двѣ предложения, отъ които, по редъ, първото е на г. Такева и гласи: „Въ членъ единственъ да се прибави и слѣдующата фраза: „Всички безъ изключение“; послѣ, вмѣсто „45 дена“, да стане „90 дена“, а въ забѣлжката слѣдъ думата „течението“ да се прибавятъ думитъ: „на лихвитъ“.

Второто предложение е на г. Петко Теодоровъ, прието отъ г. министра на правосъдието, което на шестия редъ замѣня думата „излизането“ съ публикуването въ „Държавенъ вѣстникъ“; и предложението: „Всички парични задължения . . .“ да се четатъ: „Сроковетъ на всички парични задължения . . .“.

Министъръ П. Абрашевъ: Поправката е само, вмѣсто: „слѣдъ излизането“, „слѣдъ публикуването въ „Държавенъ вѣстникъ“ заповѣдта за обща демобилизация“.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: На мене е дадено друго предложение, г. министре, и азъ трѣбва да го прочета.

Министъръ П. Абрашевъ: Азъ не приемамъ никаква друга поправка, освѣнъ тази, за която говорихъ и за която открито казахъ, че я приемамъ. Именно: въ първото предложение на закона ще се каже: „изпълнението на паричнитъ задължения се продължава, при сжщитъ условия, до 45-я день включително слѣдъ публикуването въ „Държавенъ вѣстникъ“ заповѣдта за обща демобилизация“; послѣ, въ второто: „45-я день, слѣдващъ публикуването въ „Държавенъ вѣстникъ“ заповѣдта за обща демобилизация“. Туй е предложението.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Г. Теодоровъ! Кое е Вашето предложение?

П. Теодоровъ: Моето предложение е това, което прочете г. министърътъ.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Добръ, ама тукъ имате друга забѣлка, която г. министърътъ не приема. — Азъ ще прочета предложението на г. Петко Теодоровъ тѣй, както той го поправи и настоява да се гласува, за да бѣде ясно на г. г. народнитъ прѣдставители. (Чете): „Отсрочката (moratorium) дадена съ врѣмешната наредба отъ 19 септември 1912 г. (указъ № 10 отъ 29 септември с. г.) за изпълнението на парични задължения се продължава, при сжщитъ условия, до 45-я день включително слѣдъ публикуването въ „Държавенъ вѣстникъ“ заповѣдта за обща демобилизация на въоръженитъ сили въ царството. Всички парични задължения, прочее, трѣбва да получатъ отсрочка съ толкова дни подиръ падежа си, колкото сж се изминали отъ 17 септември 1912 г. до 45-я день слѣдващъ отъ датата на публикуването въ „Държавенъ вѣстникъ“ заповѣдта за обща демобилизация.“

Ще предложатъ най-напрѣдъ на гласуване поправитъ. Първо, предложението на г. Такева. Моля г. г. народнитъ прѣдставители, които приематъ това предложение, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Не се приема.

Полагамъ на гласуване предложението на г. Петко Теодорова, прието отъ г. министра на правосъдието. Моля г. г. народнитъ прѣдставители, които приематъ поправката, предложена отъ г. Петко Теодорова, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Ще положатъ на гласуване цѣлия членъ. Моля г. г. народнитъ прѣдставители, които приематъ „Членъ единственъ“, поправенъ съ предложението на г. Теодорова, безъ забѣлжката, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ В. Георгиевъ: Г. г. народни прѣдставители! Комисията иска съ една допълнителна забѣлка къмъ закона за допълнение врѣмешната наредба за отсрочката да разрѣши въпроса за онѣзи срокове, които сжществуватъ прѣдъ нашитъ сждилица, било по силата на нашитъ материялни, било по силата на нашитъ процесуални закони, било най-сетнѣ такива, които се даватъ отъ самия сждъ. Тя иска да разрѣши този въпросъ въ смисълъ, четѣзи срокове да се спиратъ прѣзъ врѣмето докато трае отсрочката, мораториумътъ. За тази цѣль комисията се спрѣ на слѣдующата формулировка: „Забѣлжка. Прѣзъ врѣмето на мораториума, течението на всички срокове, както отъ областта на материялното, така и на процесуалното право: давностни — углавни и граждански — сждебни, перемционни и други се спира.“ Комисията смѣта, че тази формулировка е достатъчна. Нѣкои г. г. народни прѣдставители, между които добри юристи, казаха, че не би било злѣ да се прибавятъ слѣдъ думата мораториумъ и датата отъ кога започва самиятъ мораториумъ, за да се не разбира, че забѣлжката се касае само за онзи срокъ, който сега ние даваме допълнително; да се каже, че прѣзъ врѣмето на мораториума, нѣтиная отъ 17 септември 1912 г., течението на всички срокове, както отъ областта на материялното, така и на процесуалното право: давностни и пр. се спира. Второ, единъ отъ г. г. народнитъ прѣдставители каза и азъ смѣтамъ доста основателно, че слѣдъ думата „сждебни,“ макаръ ние да сме прибавили думитъ „и други срокове“, би трѣбвало да се прибавятъ и думитъ „законни срокове“, защото имаме срокове по материялното право, давностни, имаме и въ процесуалното право, сждебни, закони и перемционни сро-

кове, та, слѣдователно, трѣбва да се изброятъ и законнитѣ срокове изрично; понеже приехме изброяване на сроковетѣ, не е алѣ да се споменатъ и законнитѣ срокове, за да не би да се яви нѣкакво прѣрекаание.

Ето защо ще моля г. г. народнитѣ прѣдставители и г. министра на правосѣдието, да се съгласи да се гласува забѣлѣжката така: „Прѣзъ врѣмето на мораториума, начиная отъ . . .“

Министъръ П. Абрашевъ: Отъ себе си я правите. Вие сте докладчикъ и азъ трѣбва да кажа, че когато сте давали окончателната редакция, мене ме нѣмаше въ комисията. Азъ приехъ първата редакция и сега чувамъ, Вие като докладчикъ, да измѣнявате тая забѣлѣжка.

Докладчикъ В. Георгиевъ: Когато г. министърътъ отжествуваше отъ комисията, замѣстваше го другъ министъръ, който я прие.

Министъръ П. Абрашевъ: Както е приета отъ г. министра, тъй трѣбва да се прочете.

Докладчикъ В. Георгиевъ: Въ всѣки случай, редакцията на комисията е такава, каквато я прочетохъ. Азъ, обаче, смѣтамъ, че съ тия прибавки, които трѣбва да се направятъ и които ние въ една доста голѣма група народни прѣдставители разгледахме, самата забѣлѣжка ще стане по-ясна.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Има думата г. министърътъ на правосѣдието.

Министъръ П. Абрашевъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ смѣтамъ, че забѣлѣжката, тъй както е редактирана, не може да остави абсолютно никакво съмнѣние у никого. Азъ мога да се съглася, че има нѣщо излишно казано, но нѣма нищо недоизказано. Щомъ се казва въ тая забѣлѣжка, че прѣзъ врѣмето на мораториума, течението на всички срокове, както отъ областта на материялното, така и отъ областта на процесуалното право, се спира, то е достатъчно; можеше по-нататъкъ да се не говори за никакви давностни срокове; да не се изброяватъ: давностни, перемционни, сѣдебни и законни; то е съвсѣмъ излишно. Достатъчно е да се каже само, че се спира течението на всички срокове отъ материялното и отъ процесуалното право, защото въ процесуалнитѣ срокове влизатъ и законнитѣ срокове; ако е работата да ги подраздѣляме теоретически, ще ги намеримъ: законни рѣшителни, законни нерѣшителни, сѣдебни, доброволни, перемционни и не знамъ какви. Защо ще вземемъ да ги изброяваме всичкитѣ? Азъ подразбирамъ, че всички законни срокове се слѣдватъ и административнитѣ спиратъ течението си за прѣзи врѣме на мораториума. А отъ кога тече мораториумътъ? Мораториумътъ тече отъ 17 септемврий; то е ясно; и за туй азъ ще моля Народното събрание да приеме забѣлѣжката тъй, както е приета отъ г. министра, макаръ че има примѣрно изброяване на сроковетѣ.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Има думата орханійскитѣ народенъ прѣдставителъ г. Павелъ Парапановъ.

П. Парапановъ: Г. г. народни прѣдставители! Тая забѣлѣжка по своето значение е доста важна и ако се направятъ тукъ нѣкои запитвания отъ насъ, добръ би било, ако не ни се отговори съ текстъ въ самата забѣлѣжка, то поне да ни се отговори или пъкъ дадатъ обяснения отъ г. министра или отъ г. докладчика. Така напр. макаръ и да е ясно за мене, че въ тая забѣлѣжка попадатъ и ония срокове, които

се даватъ отъ всички други закони, като напр., отъ закона за минитѣ, отъ закона за насърчение мѣстната индустрия и нѣкои други закони, се би било добръ да се дадатъ обяснения отъ г. министра, дали въ тая забѣлѣжка ще се обгръщатъ и ония срокове, които се третираатъ въ тия закони.

Министъръ П. Абрашевъ: Казахъ Ви това.

П. Парапановъ: Какъ би трѣбвало да се постѣпи, напр., въ този случай: на 17 септемврий се обявила мобилизацията и на сѣщия денъ е билъ послѣдниятъ денъ, когато би трѣбвало да се подаде било касационна, било апелационна жалба срѣщу рѣшение, присѣда, или постановление на акцизната властъ и пр. Питамъ сега, дали слѣдъ това врѣме, прѣзъ което трае мораториумътъ и което се счита за мъртво, за несѣществуващо, остава само единъ денъ за подаване такива жалби?

Министъръ Т. Теодоровъ: Само единъ денъ.

Министъръ П. Абрашевъ: Г. Парапановъ! Азъ разбирамъ, че Вие не искате да законодателствуваме, ами да Ви даваме съвѣти, какъ да постѣпвате по Валитѣ дѣла. Ние тукъ законодателствуваме, не вършимъ нищо повече.

П. Парапановъ: Но нужни сѣ обяснения, . . .

Министъръ П. Абрашевъ: Вие ще тълкувате закона.

П. Парапановъ: . . . за да нѣмаме различни практики въ сѣдилищата. Ако намираме за умѣстно, дайте обяснения. Азъ счетохъ за нужно да направя това на въпросъ прѣдъ Събранието, а пъкъ Вие, ако обичате, обяснете.

Прѣседателствующъ А. Буровъ: Има думата плодивскитѣ народенъ прѣдставителъ г. Димитъръ Тончевъ.

Д. Тончевъ: Г. г. народни прѣдставители! Възраженията на г. министра противъ прѣдложението на г. докладчика, да се направятъ двѣ допълнения въ забѣлѣжката, не сѣ основателни изцѣло. Ако е основателно неговото възражение, че би била излишна думата „законни“, защото процесуалнитѣ срокове могатъ да бѣдатъ сѣдебни, перемционни и законни, и понеже има думата „и други“, достатъчно е да упоменемъ само думитѣ „сѣдебни и перемционни“ за да се помѣстятъ въ думитѣ „и други“ и законнитѣ срокове. Не може да се каже сѣщото и за прибавката „начиная отъ 17 септемврий“. Защото, прѣди всичко, тая забѣлѣжка не съществува въ първия законъ и, слѣдователно, когато въ единъ новъ законъ, или въ единъ измѣняющъ законъ се въвеждатъ нѣща нови, естествено е, че сѣдията, който ще ги тълкува, възможно е да си мисли, че, понеже забѣлѣжката сега е нова и понеже мораториумътъ се продължава съ още нѣколко мѣсеца, то прѣзъ течението на този продължителенъ периодъ се спира течението на сроковетѣ, за които въ първия законъ нищо не е било казано. Ето защо, за да нѣма никакво съмнѣние при тълкуването на тази забѣлѣжка, че спирашето на сроковетѣ се разбира, начиная отъ 17 септемврий 1912 г.“ и като имаме прѣдъ видъ, какъ твърдѣ често се случватъ при тълкуването на законитѣ голѣми грѣшки, азъ мисля, че нѣма да се съборка, ако бѣдемъ по-пълни въ това отношение, като приемемъ онова, което прѣдлагаше г. докладчикътъ — „начиная отъ 17 септемврий 1912 г.“ Това за първата забѣлѣжка. (Прѣседателското мѣсто заема подпрѣседателътъ г. Г. Згуревъ)

Относително втората забълбжка, щомъ г. министърътъ дава обяснение и г. докладчикътъ е съгласенъ съ него, че подъ думитъ „процесуални срокове“ се разбиратъ не само съдебнитъ и перемисионнитъ, но и законнитъ — тѣ сж отъ вснчкитъ права: граждански и углавни — тогава нѣма защо да ги изброяваме. Но и азъ бихъ молилъ г. министра да се съгласи съ първата поправка — начиная отъ 17 септември — само и само да не се мисли, че това искане се отнася до срока.

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Има думата г. министърътъ на правосѣднето.

Министъръ П. Абрашевъ: Г. г. народни прѣдставители! Ако въ забълбжката би се прибавила такава добавка, че се касае за спиране течението на срока отъ 17 септември, споредъ мене, би се прибавило нѣщо свършено нищолично. Наистина *super fructa* поп посент — излишното не врѣди, но когато отъ деталитъ на закона се вижда, че се касае за спиране течението на сроковетъ, за мораториума, за който е рѣчь въ единствения членъ, за мораториума, който тече именно отъ 17 септември, а не за нѣкакъвъ другъ мораториумъ, азъ не разбирамъ, защо трѣбва да уговоримъ тая дата — че този мораториумъ тече отъ 17 септември. Ами тогава азъ бихъ отишълъ по-далечъ, ако е работа да пишеть законъ, който да бже много ясень. Тогава по-добрь да кажемъ тѣй: прѣзъ врѣме на мораториума, който почва да тече отъ 17 септември, и продължава да тече до 45-я день слѣдъ публикуването на указа за обща демобилизацията и пр. Защо да не кажемъ така? На-ли искате да пишеть ясень законъ. Азъ моля Народното събрание да приеме забълбжката така, както е редактирана.

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ забълбжката тѣй, както е напечатана въ законопроекта, който ви е раздаденъ, и който се приема отъ г. министра, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Съ това свършваме този законопроектъ.

При докладването на законопроекта за бюджета на новоосвободенитъ земи, пропуснатъ е да се докладва бюджетопроектътъ за Дирекцията на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ, заради това ще се повърнемъ на този бюджетопроектъ, както и къмъ общия законопроектъ за разходитъ, за да свършимъ съ него изцѣлю.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ С. Славовъ: Понеже е станало една погрѣшка съ непрочитането на послѣднитъ двѣ страници отъ бюджетопроекта, именно бюджетопроекта за разходитъ по Главната дирекция на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ, ще трѣбва да я изправимъ. (Чете)

„Б ю д ж е т ъ“

за разходитъ въ новоосвободенитъ земи за 3 мѣсеца (отъ 1 януарий до 31 мартъ 1913 г.) по Министерството на желѣзницитъ, пощитъ и телеграфитъ Главна дирекция на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ.“

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ заглавието на бюджетопроекта тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Б. Главна дирекция на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ.“

„§ 1. Заплата на личния съставъ при телеграфо-пощенскитъ и телефонни станции и подвижнитъ пощенски писалища — 178.500 л.

(Ето обяснителната таблица.)

„А. За станциитъ.“

За 3 мѣс.

1 чиновникъ II класъ	4.800=	1.200 л.
2 чиновници IV класъ по	3.900=	1.950 „
6 чиновници V класъ „	3.420=	5.130 „
6 чиновници VI класъ „	2.880=	4.320 „
17 чиновници VII класъ „	2.640=	11.220 „
2 ревизори VII класъ на телеграфнитъ и телефонни линии . . . „	2.640=	1.320 „
27 чиновници VIII класъ „	2.400=	16.200 „
3 ревизори VIII класъ на телеграфнитъ и телефонни линии . . . „	2.400=	1.800 „
53 чиновници IX класъ „	2.040=	27.030 „
102 чиновници X класъ „	1.800=	45.900 „
45 служащи III разредъ „	1.200=	13.500 „
88 служащи V разредъ „	900=	19.800 „
109 служащи VI разредъ „	720=	19.620 „

„Б. Подвижни пощенски писалища.

11 куриери IX класъ по	2.040=	5.610 л.
13 пощалиона III разредъ „	1.200=	3.900 „

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 1 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 2. Възнаграждение на ученицитъ стипендианти при телеграфо-пощенскитъ и телефонни станции — 30.000 л.“

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 3. Заплата на личния съставъ при телеграфо-пощенскитъ и телефонни станции и подвижнитъ пощенски писалища въ новоосвободенитъ земи, които станции биха се открили прѣзъ течение на тримѣсечието отъ 1 януарий до 31 мартъ 1913 г. (общъ кредитъ) — 113.385 л.“

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Веществени разходи.“

„§ 4. Канцеларски разноски (писмени принадлежности и др.), купуване и поправка пишущи машини, такса за вода, чистене зданията, отходнитъ мѣста, куминитъ и пр. — 7.500 л.“

Прѣдседателствующъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 5. Отопление и освѣтление — 19.500 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 5 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 6. Купуване и поправка мобили и за леки поправки на държавни здания, които служатъ за помѣщение на станциитѣ и подвижнитѣ пощенски писалища — 10.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 6 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 7. Наемъ за помѣщение на станциитѣ и подвижнитѣ пощенски писалища — 30.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 7 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 8. Прѣнасяне на пощата по сухопѣтнитѣ пощенски трактове, съ параходитѣ, по желѣзницитѣ и отъ вагонитѣ до гаритѣ и обратно — 20.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 9. Облѣкло на служащитѣ и междуселскитѣ куриери — 10.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 10. Печатане разни книжа, бланки, вѣдомости и пр. — 25.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 11. Пѣтни и дневни пари на длѣжностни и частни лица за командировката имъ по служебни работи (на частнитѣ лица по опрѣделение отъ Министерския съвѣтъ) — 15.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 11 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„§ 12. За купуване на телеграфо-пощенски и телефонни прѣдмети и материяли, нужни за построяването и поддържането на съществуващитѣ линии; за рѣчна работа, прѣвозъ на материялитѣ, мито, данѣци и др., както и за поправка на телеграфо-пощенски и телефонни прѣдмети — 150.000 л.“

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ § 12 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за бюджета на новоосвободенитѣ земи за 3 1/2 мѣсеца, отъ 15 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г.“

Вмѣсто „15 декемврий“, ще бѣде „18 декемврий“.

Прѣседателствуващъ Г. Згуревъ: Които приематъ заглавието на законопроекта тѣй, както се прочете съ поправката, вмѣсто 15 декемврий, 18, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Чл. 1. Разрѣшава се на министритѣ да произведатъ, съгласно съ законитѣ на държавата, за врѣмето отъ 18 декемврий 1912 г. до 31 мартъ 1913 г. разходитѣ, посочени въ приложенитѣ къмъ настоящъ законъ таблици, на обща сума 7.039.638 л., а именно:

1. По Министерството на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве	1.228.164 л.
2. По Министерството на финанситѣ	1.050.046 „
3. По Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти	324.830 „
4. По Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството	880.695 „
5. По Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ	3.555.903 „
Всичко	7.039.638 л.

(Прѣседателското мѣсто заема наново подпрѣседателъ г. Атанасъ Буровъ)

Прѣседателствуващъ А. Буровъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 1 на законопроекта тѣй, както се прочете, съ поправката, вмѣсто 15 декемврий да бѣде 18 декемврий, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ С. Славовъ: (Чете)

„Чл. 2. Горнитѣ разходи да се покриватъ съ приходитѣ по бюджета за 1913 г. и да се отнесатъ къмъ същия бюджетъ.“

Прѣседателствуващъ А. Буровъ: Ще се гласува. Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Имамъ да съобщя, г. г. народни прѣдставители, че е постѣпило отъ г. военния министъръ едно прѣдложение съ слѣдующето съдържание: (Чете)

„На основание чл. 47 отъ конституцията на Българското Царство, моля Ви, Господинъ Прѣседателю, да внесете въ народното Събрание слѣдующето

„Прѣдложение

за одобрение постановленията на Министерския съвѣтъ относящи се до освобождаване нѣкои длѣжностни лица отъ военна служба по случай общата мобилизация.

„Членъ единственъ. Одобриватъ се слѣднитѣ постановления на Министерския съвѣтъ относящи се до освобождаване нѣкои длѣжностни лица отъ военна служба по случай общата мобилизация:

„V-о постановление, протоколъ № 112 отъ 17 септемврий т. г.;

„III-о постановление, протоколъ № 117 отъ 20 септемврий т. г.;
 „II-о постановление, протоколъ № 118 отъ 21 септемврий т. г.;
 „II-о постановление, протоколъ № 121 отъ 24 септемврий т. г.;
 „II-о постановление, протоколъ № 124 отъ 28 септемврий т. г.;
 „V-о постановление, протоколъ № 130 отъ 2 октомврий т. г.;
 „II-о постановление, протоколъ № 136 отъ 6 октомврий т. г.;
 „I-о постановление, протоколъ № 139 отъ 9 октомврий т. г.;
 „I-о и V-о постановления, протоколъ № 141 отъ 11 октомврий т. г.;
 „I-о постановление, протоколъ № 144 отъ 13 октомврий т. г.;
 „I и II-о постановления, протоколъ № 169 отъ 3 ноемврий т. г.;

„III-о постановление, протоколъ № 177, отъ 14 ноемврий т. г.

„Прилагатъ се: 14 прѣписи отъ горнитѣ постановления и два списъци.“

Това прѣдложение ще се раздаде на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се тури на дневенъ редъ за утрѣшното засѣдание.

Вънъ отъ това, за утрѣшното засѣдание ще се турятъ на дневенъ редъ всички законопроекти, които досега сѫ гласувани на второ четене, за да можемъ по този начинъ да свършимъ всичката си работа.

Ако г. г. народнитѣ прѣдставители сѫ съгласни по тоя начинъ да бѣде нареденъ дневниятъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. (Болшинство) Събранието приема.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 6 ч. слѣдъ пладне)

Прѣседателствующи подпрѣседатели: { А. Буровъ.
 Г. Згуревъ.

Секретарь: И. С. Вобчевъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.